

Samenvatting buitenlandse warenwetgeving op internet

Inleiding

Warenwetgeving is een complexe materie. Ieder land op aarde heeft eigen wetgeving, zo ook op warenwettelijk terrein. Bij export is het belangrijk, dat er rekening wordt gehouden met de wetten en andere handelsvoorwaarden van het desbetreffende land. Wetgeving wordt doorgaans gepubliceerd in de landstaal, b.v. in boeken, cd-rom's, internet, staatscourant.

Binnen de EU is veel wetgeving geharmoniseerd, maar soms hebben de lidstaten op specifieke terreinen nog steeds eigen warenwettelijke regelingen.

Buiten de EU kan de wetgeving sterk verschillen van die van Nederland. De Directie Industrie en Handel van het Ministerie LNV beschikt over een eigen documentatiecentrum op warenwettelijk terrein; van elk land op aarde is er informatie voorhanden. Tevens is er algemene landen-, markt- en sectorinformatie almede in- en uitvoer(landen)statistieken.

De Nederlandse Landbouwraden (voor namen en adressen van de LNV-vertegenwoordiging Buitenland zie <http://www.minlnv.nl> en <http://www.minbuza.nl>) spelen een belangrijke rol in het vergaren van informatie, het signaleren van belemmeringen en het leggen van contacten. Regelmatig publiceren zij in het blad Berichten Buitenland van de Directie Industrie en Handel.

Van de volgende landen staat een korte, warenwettelijke samenvatting in dit document:

Algerije, Argentinië, Australië, België, Bosnië & Herzegovina, Brazilië, Bulgarije, Canada, Chili, China, Costa Rica, Cuba, Cyprus, Denemarken, Duitsland, Egypte, Estland, Ethiopië, Filippijnen, Finland, Frankrijk, Golfstaten, Griekenland, Hongarije, Ierland, IJsland, India, Indonesië, Iran, Italië, Japan, Jordanië, Kenia, Kroatië, Letland, Libanon, Litouwen, Luxemburg, Maleisië, Malta, Marokko, Mauritius, Mexico, Nepal, Noorwegen, Oeganda, Oekraïne, Oman, Oostenrijk, Pakistan, Polen, Portugal, Roemenië, Rusland, Saoedi-Arabië, Singapore, Slovenië, Slowakije, Spanje, Syrië, Taiwan, Tanzania, Thailand, Tsjecho, Turkije, Verenigde Arabische Emiraten, Verenigde Staten, Verenigd Koninkrijk, Vietnam, Wit-Rusland, Zuid-Afrika, Zweden, Zwitserland. *Geregeld worden nieuwe landen toegevoegd.*

Aan het slot van dit document vindt u een totaaloverzicht van praktisch alle landen en de relevante staatscouranten.

Enkele nuttige sites

Voor Nederlandse wetgeving: <http://www.overheid.nl> en www.warenwet.nl en www.voedingscentrum.nl en www.plw.nl en www.vwa.nl

Voor EU wetgeving: <http://europa.eu.int/> en <http://www.europa.eu.int/eur-lex/nl/index.html>

Voor algemene exportinformatie: <http://www.evd.nl> en www.fenedex.nl

Voor (veterinaire) belemmeringen het VIP: <http://bedrijfsnet.pve.agro.nl>

Voor informatie invoer, doorvoer, uitvoer dieren en dierlijke producten: <http://www.vwa.nl>

Voor namen en adressen Nederlandse agrarische organisaties en bedrijven: <http://www.foodfromholland.com/> en <http://www.agriculturefromholland.com/>

Voor restituties en regelgeving: <http://www.hpa.nl>

Statistieken Top 7

Belangrijkste landen Nederlandse agrarische export

	2004*	2005*	2006*	v/h Totaal
Duitsland	12.455.339.000	12.883.526.000	13.463.452.000	25.1%
Ver.Koninkrijk	5.542.317.000	5.856.373.000	6.455.280.000	12.0%
Frankrijk	5.122.491.000	5.192.339.000	5.531.812.000	10.3%
België	5.108.216.000	5.108.448.000	5.369.989.000	10.0%
Italië	3.371.379.000	3.626.969.000	3.813.715.000	7.1%
Ver.Staten	1.858.569.000	1.810.706.000	1.955.013.000	3.6%
Spanje	1.731.291.000	1.799.356.000	1.799,317.000	3.3%

Belangrijkste landen Nederlandse agrarische import

	2004*	2005*	2006*	v/h Totaal
Duitsland	6.051.582.000	6.164.308.000	6.675.728.000	21.7%
België	4.408.986.000	4.315.529.000	4.418.648.000	14.4%
Frankrijk	2.520.151.000	2.329.436.000	2.603.879.000	8.5%
Brazilië	1.904.922.000	1.911.107.000	1.882.792.000	6.1%
Spanje	1.191.413.000	1.175.614.000	1.242.256.000	4.0%
Ver.Koninkrijk	1.146.424.000	1.034.445.000	1.147.377.000	3.7%
Ver.Staten	962.659.000	879.991.000	1.013.979.000	3.3%

* bron LEI-DLO, evenals alle andere cijfers in dit document

Nadere informatie

Het is mogelijk bij ondergetekende (waren)wetgeving dan wel overige informatie (rapporten, marktinformatie, statistieken) te komen bestuderen ná afspraak vooraf. Ook telefonisch, per e-mail of fax kan informatie worden aangevraagd.

De heer J.J.M. (Jacques) Verbeek

j.j.m.verbeek@minlnv.nl

Directie Industrie en Handel

tel: 070 3784064

fax: 070 3786123

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

<http://www.minlnv.nl>

NB

Hoewel er naar gestreefd is alle informatie in dit document zo nauwkeurig en actueel mogelijk weer te geven, aanvaardt het Ministerie geen aansprakelijkheid voor mogelijke onjuistheden. Uw op- of aanmerkingen dan wel aanvullingen worden zeer op prijs gesteld. Evenals niet werkende internet links. Gelieve bovengenoemde contactpersoon te informeren.

Landen

ALGERIJE

Nederlandse agrarische export afgerond op miljoen €: 2003 € 86, 2004 € 115, 2005 € 82, 2006 € 104.

De warenwetgeving van Algerije wordt in het Frans en Arabisch gepubliceerd. De wetgeving is gebaseerd op Franse, E.U. en Islamitische regelgeving. Voor zover bekend bestaat er geen boekwerk, losbladige warenwetbundel of CD ROM van de Algerijnse warenwet. Dit impliceert dat men moet uitgaan van de talrijke, gepubliceerde, warenwettelijke en andere besluiten gepubliceerd in de staatscourant, de Journal Officiel de la Republique Algerienne, internet: <http://www.joradp.dz/HFR/Index.htm>

De etiketteringstalen zijn Arabisch en Frans. Er bestaan doorgaans weinig belemmeringen bij invoer in Algerije. Wel dient men rekening te houden met beperkingen (o.a. voor vee, vlees, zuivel).

Belangrijkste wetgeving bij de directie Industrie en Handel aanwezig:

- Lijst met wetten inzake agrarische producten, voedings- en genotmiddelen e.d. gepubliceerd in de staatscourant
- Een aantal wetten inzake additieven, diepvriesproducten, dranken, etikettering, groente en fruit, koffie, vis, vlees en zuivel
- Algemene achtergrondinformatie en internet sites
- Marktgegevens en statistieken

Landbouwwraad te Parijs:

<http://www.amb-pay-ba.fr/fr/ambassade/lba/index.htm>

Algemeen: <http://algerije.pagina.nl/>

Krant: <http://www.lequotidien-oran.com/html/home.html>

ARGENTINIË

Nederlandse agrarische export in € miljoenen: in 2003 € 8, in 2004 € 10, in 2005 € 13 en in 2006 € 14.

Argentinië is een van de Mercosur landen. De landbouw en voedselverwerkende industrie (m.n. vlees) zijn erg belangrijk voor de economie. Na Brazilië is Argentinië het grootste land van Latijns Amerika. Het land heeft 23 provincies en een federaal district.

De warenwet, de Food Code, no 18.284 van 1969, met amendementen, geïmplementeerd juni 1971, regelt de algemene zaken als kwaliteit, samenstelling, verkoop, additieven en etikettering. Het amendement van 29 september 1992 regelt de invoer van levensmiddelen, o.a. die van de EU. Producten dienen voordat ze ingevoerd worden te worden geregistreerd. De organisatie INAL controleert regelmatig de producten die op de markt zijn. Importeurs dienen eveneens geregistreerd te staan bij de autoriteiten. Etikettering dient in het Spaans te geschieden en levensmiddelen dienen vergezeld te zijn van een gezondheidscertificaat. Steeds meer wetgeving wordt geharmoniseerd met de Mercosur normen. De warenwet wordt uitgegeven door De La Canal y Asociados SRL te Buenos Aires, <http://www.delacanal.com.ar/>

Bij Directie Industrie & Handel aanwezig:

samenvattingen van de warenwet
statistische gegevens van Argentinië
marktrapporten en internet sites.

Nederlandse Ambassade: <http://www.embajadaholanda.int.ar/>

Algemeen: <http://argentinie.pagina.nl/>

AUSTRALIË

Nederlandse agrarische export afgerond op miljoen €: 2003 € 100, 2004 € 130, 2005 € 146 en in 2006 € 156.

In 1996 werd de Australia New Zealand Food Authority (ANZFA) opgericht. Doel hiervan was te komen tot een "Australia New Zealand Food Standard Code" teneinde de grote warenwettelijke verschillen tussen beide landen weg te werken. Inmiddels heet de organisatie Food Standard Australia New Zealand (FANZ) en is men een flink eind gevorderd. De gezamenlijke warenwet (incl. etikettering) en de laatste ontwikkelingen staan op:

<http://www.foodstandards.gov.au/thecode/foodstandardscode.cfm>

De uiteindelijke uitvoering van deze gezamenlijke warenwet valt onder de verantwoordelijkheid van de individuele Australische Staten (en de Nieuw Zeelandse overheid). De Australische Staten zijn: Victoria, Queensland, Tasmanië, New South Wales, Western Australia, South Australia, Capital Territory en Northern Territory.

Op een aantal terreinen is tussen beide landen nog geen 'harmonie' bereikt zoals de hygiëne wetgeving, verpakkingmateriaal en pesticidenresiduenwetgeving. Bij het declareren van gewichten kunnen zelfs de individuele Australische staten nog onderlinge verschillen hebben.

De etikettering dient in het Engels te geschieden.

De Australian Quarantine and Inspection Service (AQIS) nauw verbonden met het Department of Agriculture (<http://www.affa.gov.au>) controleert alle in te voeren levensmiddelen op gezondheidsaspecten, terwijl de douane, Australian Custom Service, <http://www.customs.gov.au>, de administratieve en financiële zaken afhandelt. Er bestaan o.m. restricties voor vee, vlees, planten en plantaardige producten. Geïmporteerde levensmiddelen vallen onder een van de drie AQIS inspectie categorieën: 1.risk (bijv. vlees, kaas, vis) 2.active surveillance en 3.random surveillance.

Bij Directie Industrie & Handel aanwezig:

samenvattingen van de warenwet
statistische gegevens van Argentinië
marktrapporten en internet sites.

Nederlandse Ambassade: http://www.netherlands.org.au/pages/index_en.asp

Algemeen: <http://australie.pagina.nl/>

BELGIE

Nederlandse agrarische export: 2003 € 4.888.418.000, 2004 € 5.108.216.000, 2005 € 5.108.448.000 en 2006 € 5.369.989.000

De warenwet van België getiteld: “De Warenwetgeving, verzameling van reglementen betreffende voedingsmiddelen en andere consumptieproducten”, is gebaseerd op nationale en (geharmoniseerde) EU-wetgeving. Zij komt uit zowel in de Nederlandse als de Franse taal.

Uitgeverij is ‘Die Keure N.V.’, Brugge; internet: <http://www.diekeure.be>

Deze losbladige, Nederlandstalige versie bestaat uit 5 boekdelen. Er is ook een CD-ROM versie.

Hoewel de Belgische warenwet inhoudelijk lijkt op de Nederlandse, is de opbouw (hoofdstukken/onderwerpen/producten) duidelijk anders. Export naar België zal in de praktijk weinig tot geen problemen geven. De etiketteringstaal is afhankelijk van het gebied waar het product aangeboden wordt (Frans, Nederlands, Duits). De staatscourant, het Belgisch Staatsblad, verschijnt in het Nederland, Frans en Duits.

Belangrijkste warenwettelijke gegevens bij de directie Industrie en Handel:

bovengenoemde warenwet, Nederlandse versie, voorzien van een uitgebreide index. marktinformatie en statistieken.

Landbouwraad te Brussel:

http://www.Nederlandseambassade.be/nl/landbouw_Na_Vis.htm#Landbouwraad

Algemeen: <http://belgie.pagina.nl/>

BOSNIË en HERZEGOVINA

Nederlandse agrarische export in miljoen €: 2003 20, 2004 27, 2005 26 en 2006 21.

Na de Balkan oorlog ontstond de staat Bosnië & Herzegovina. De wetgeving, incl. de warenwet, is nog steeds in grote lijnen dezelfde als in de periode van het Verenigd Joegoslavië. Het land is bezig deze wetgeving te herzien gelet op het verlangen lid te worden van de EU. Het is belangrijk om bij export goed af te stemmen met de importeur of het product voldoet aan de regelgeving van het land op dit moment. M.n. op veterinaire gebied contact opnemen met de Nederlandse VWA, Voedsel en Waren Autoriteit en op fytosanitair gebied met de PD, de Plantenziektenkundige Dienst.

Enkele nuttige sites:

Federation of Bosnia and Herzegovina

<http://www.fbihvlada.gov.ba/english/index.php>

Ministerie van Buitenlandse Zaken

<http://www.mfa.gov.ba/index.htm>

Nederlandse ambassades en consulaten in de regio

<http://www.minbuza.nl>

BRAZILIË

Nederlandse agrarische export in miljoen €: 2003 € 58, 2004 € 53, 2005 € 64 en 2006 € 56

De warenwet van Brazilië getiteld: “Compendio da legislacao de alimentos; consolidacao das normas e padroes de alimentos”, is gebaseerd op nationale wetgeving en Mercosur normen. De wetgeving valt onder de verantwoordelijkheid van de Ministeries van Gezondheid en dat van Landbouw. De warenwet, in het Portugees, wordt uitgegeven door ABIA (Asociacao Brasileiras da Industrias da Alimentacao) te Sao Paulo; internet: <http://www.abia.org.br/>

De staatscourant van Brazilië, de Diário Oficial, verschijnt in het Portugees.

Belangrijkste warenwettelijke gegevens bij Directie Industrie en Handel aanwezig:

- Diverse losse decreten in het Portugees
- Diverse internet sites
- Marktgegevens en statistieken

Landbouwwaad te Brazilië:

<http://www.embaixada-holanda.org.br/ned.html>

BULGARIJE

Nederlandse agrarische export in miljoen €: 2003 € 27, 2004 € 60, 2005 € 43, 2006 € 57.

Bulgarije is als nieuw EU land volop bezig haar uitgebreide levensmiddelenwetgeving aan te passen aan die van de EU. Basiswetgeving is de Levensmiddelenwet van september 1999. Het Ministerie van Gezondheid is het belangrijkste ministerie belast met de warenwetgeving. Het Bulgaarse Institute of Standards is belast met het verzamelen van nationale en internationale richtlijnen.

Voorheen had Bulgarije tal van eigen wetten, zgn. BDS standards. Deze worden geleidelijk vervangen door Eu richtlijnen en verordeningen. Enkele thema's waar dat al heeft plaats gevonden: additieven, contaminanten en hygiëne, etikettering en voedingssupplementen.

De etikettering dient in het Bulgaars te geschieden.

Bij de Directie Industrie en Handel aanwezig:

diverse originele wetten
samenvatting en vertalingen in het Engels
marktinformatie en statistiek

Belangrijke sites

Ministerie van Landbouw: http://www.mzgar.government.bg/MZ_eng/Sapard/Sapard.htm

Ministerie van Economie: <http://www.mi.government.bg/eng/>

Ministerie van Gezondheid: <http://www.mh.government.bg/>

EU site: http://europa.eu.int/comm/agriculture/external/enlarge/countries/bulgaria/index_en.htm

Nederlandse Ambassade te Sofia: <http://www.netherlandsembassy.bg/>

CANADA

Nederlandse agrarische export: 2003 € 188.542.000, 2004 € 189.522.000, 2005 € 199.405.000 en in 2006 € 203.801.000

De warenwet van Canada van de Canadian Food Inspection Agency, getiteld “ Food and Drugs Act” en “Food and Drugs Regulations” staat geheel op internet:

http://www.hc-sc.gc.ca/dhp-mps/compli-conform/legislation/acts-lois/index_e.html

In tegenstelling tot de warenwet van de Verenigde Staten (zeer uitgebreid, tientallen boekdelen) is de (tweetalige) Canadese warenwet niet al te uitgebreid en zeer overzichtelijk. Etikettering voor de Canadese markt dient in het Frans én Engels te geschieden. De staatscourant is de Canada Gazette.

Zuivelwetgeving: http://www.dairyinfo.gc.ca/english/dr/dr_1_e.htm

Bij de directie Industrie en Handel aanwezig:

enkele originele wetten, marktgegevens en statistieken

Nederlandse Landbouwwaad Washington:

<http://www.netherlands-embassy.org/listing.ap?categoryvalue=agricultureandfood>

Nederlandse Ambassade Ottawa:

<http://www.netherlandsembassy.ca/>

CHILI

Nederlandse agr. uitvoer naar Chili in €: 2002: 20 miljoen, 2003 21 miljoen, 2004 22 miljoen, in 2005 20 miljoen en in 2006 € 26 miljoen.

Het langgerekte Chili is onderverdeeld in 13 administratieve regio, welke weer onderverdeeld zijn in provincies en gemeenten. Chili heeft met zowel de Mercosur organisatie als de EU samenwerkingsovereenkomsten gesloten en heeft verder vrije handelsovereenkomsten met Mexico, Colombia en Venezuela.

De basis warenwet is Wet no 725, de Food Code, van 11 december 1967 en is de overkoepelende wet op het gebied van levensmiddelen. Wet 977 van 6 augustus 1996, met amendementen, regelt in detail zaken als samenstelling, in- en uitvoer, hygiëne, additieven en etikettering. In de wetgeving zijn vaak Codex richtlijnen terug te vinden. Het Ministerie van Gezondheid is belast met de levensmiddelenwetgeving. Onder dit ministerie vallen registratie en inspectie. Het INN, het nationaal instituut voor standards, regelt officiële Chileense levensmiddelenstandaards, zoals voor etikettering, pesticide residuen, zuivel en processed food.

Importproducten dienen vooraf geregistreerd te staan bij de autoriteiten (Ministerie van Gezondheid). Etikettering dient in het Spaans te geschieden.

Bij de Directie Industrie en handel aanwezig:

Losse decreten, samenvattingen van de warenwet
Statistische gegevens van Chili
Marktrapporten en internet sites.

Site van de Nederlandse Ambassade:

<http://www.holanda-paisesbajos.cl/>

CHINA

Nederlandse agrarische export in 2003 € 139.155.000, 2004 € 211.327.000, 2005 € 223.546.000 en in 2006 € 257.356.000

China is heeft als land de meeste bewoners op aarde (een vijfde van de wereldbevolking), is qua hoeveelheden de grootste producent van agrarische producten. China staat als producent op de eerste plaats van: groente, varkensvlees, eieren, noten, appels, rijst, schapen- en geitenvlees, aardappelen, tarwe. China komt op de tweede plaats t.a.v: maïs, pluimveevlees en op de derde plaats voor: citrusvruchten, rundvlees, bananen en suikerbieten.

China heeft de laatste jaren een zeer groot aantal Food Laws gepubliceerd, welke gelukkig in het Engels verkrijgbaar zijn. Enkele hiervan zijn: hygiëne (1042), kaas (3066), etiketteringswetten (1043,4026,1044,2002,1045,4027),veevoeder(2040), dranken (72), additievenwetten (2024,1046,3001,3002), registratie import (2016), biologische producten (5054) etc.

Etikettering dient in het Chinees te geschieden, maar namen en adressen op het etiket kunnen in ons lettertype plaats vinden. Buitenlandse letters mogen niet groter zijn dan de Chinese karakters. De naam en adres van de importeur dient ook vermeld te worden.

Bij Directie Industrie en Handel aanwezig:

Samenvattingen van de warenwet, diverse losse wetten en aanvullende wettelijke informatie
Statistische informatie en marktgegevens

Site Nederlandse ambassade Beijing:
<http://www.hollandinchina.org/nl/peking/intro.htm>

COSTA RICA

Nederlandse agrarische export in 2002 € 17 miljoen, 2003 € 15 miljoen, 2004 € 14 miljoen, in 2005 € 13 miljoen en in 2006 € 17 miljoen.

De warenwet van Costa Rica is de Levensmiddelenwet no 5395 van 30 november 1973, met amendementen. Levensmiddelen dienen voor import gaat plaats vinden geregistreerd te worden bij het Ministerie van Gezondheid, het Ministerio de Salud, <http://www.netsalud.sa.cr> te San José conform decreet 26.725-S. Costa Rica heeft eigen uitgebreide warenwetgeving (leys, decretos, etc) en waar dit ontbreekt houdt men de Codex Alimentarius normen aan. Etikettering dient in het Spaans te geschieden, maar daarnaast mogen ook andere talen op het etiket voorkomen. Ook andere ministeries en overheidsorganisaties zijn betrokken bij de uitvoering van de warenwet, de in- en uitvoer en de handel, bijv. het Ministerie van Economie, het MEIC, <http://www.meic.go.cr/> , Ministerie van Financiën , <https://www.hacienda.go.cr/msib21> en het Ministerie van Landbouw en Veehouderij, het MAG, <http://www.mag.go.cr/> . De importprocedures kunnen nogal eens bureaucratisch zijn en nogal wat tijd in beslag nemen.

Costa Rica publiceert veel via internet, naast hetgeen op bovengenoemde sites te vinden is, bijvoorbeeld:

fyto-sanitaire zaken: <http://www.protecnet.go.cr>

de staatscourant: <http://www.lagaceta.go.cr/>

agrosector: <http://www.infoagro.go.cr/>

handelsbevordering: <http://www.procomer.com>

algemeen: <http://costarica.startpagina.nl/>

technische normen: <http://www.inteco.or.cr>

Bij de Directie Industrie en Handel aanwezig:

diverse originele wetten (Spaans)
samenvatting warenwet in het Engels
markinformatie en statistieken

Nederlandse Ambassade: <http://www.nethemb.or.cr/>

LNV-Vertegenwoordiging: <http://www.paisesbajos.com.mx/pages/agriculture/dutch/index.htm>

CUBA

Nederlandse export van agrarische producten in miljoen €: in 2002 24 ; in 2003 12 ; in 2004 13 ; in 2005 10 en in 2006 € 12.

Cuba bestaat uit maar liefst 3.716 eilanden en eilandjes in de Golf van Mexico. De economie wordt centraal geleid door de Communistische Partij. Cuba is een belangrijke importeur van levensmiddelen.

Basis warenwet is wet no 54 welke taken der overheden, algemene voorwaarden en hygiëne regelt. Het Ministerie van Gezondheid is primair verantwoordelijk voor de warenwet. Alle (in te voeren) levensmiddelen dienen geregistreerd te zijn in het Sanitary Register. De etikettering dient in het Spaans te geschieden, maar andere talen zoals het Engels mogen ook op het etiket voorkomen. Tekstueel lijkt de etiketteringsrichtlijn op die van de Codex Alimentarius.

Bij Directie Industrie & Handel aanwezig:

Losse decreten, samenvattingen van de warenwet
Statistische gegevens van Cuba
Marktrapporten en internet sites.

Site Nederlandse ambassade te Cuba: <http://www.minbuza.nl>

CYPRUS

Nederlandse agrarische export: 2003 € 35.294.000, 2004 € 66.369.000, 2005 € 88.516.000 en in 2006 € 81.017.000

De Food (Control and Sale) Law uit 1996 is de basiswet waaronder productie en handel levensmiddelen en agrarische producten valt. De wet heeft betrekking op uitsluitend het Griekse deel van Cyprus. De belangrijkste organisatie is het Ministry of Health te Nicosia. Veterinaire aangelegenheden vallen onder het Ministry of Agriculture, Natural Resources and Environment. Sommige food standards vallen onder de Organisation for the Promotion of Quality. Sinds de toetreding tot de EU op 1 mei 2004 heeft Cyprus tal van EU-verordeningen en richtlijnen overgenomen. Er bestaan nog specifiek Cypriotische wetten voor lokale producten, zoals een aantal groente en fruit producten, bakkerijproducten, oliën en vetten en zuivelproducten. De etikettering dient in de Griekse taal te geschieden. De staatscourant is 'Episemos ephemeris tes democratias, nomoshedia'.

Nuttige sites: <http://www.europa.eu.int/comm/enlargement>

Cypriotische overheden: <http://www.healthycities.org.cy/en-ministryofhealth.html> en <http://www.parliament.cy>

Algemeen: <http://cyprus.pagina.nl>

Landbouwwraad Nederlandse Ambassade Rome: <http://www.olanda.it>

Bij de Directie Industrie en Handel aanwezig:

een aantal wetten
marktinformatie
statistieken

DENEMARKEN

Nederlandse agrarische export: 2003 € 815.158.000, 2004 € 893.100.000, 2005 € 962.180.000 en in 2006 € 1.080.588.000

De warenwet van Denemarken is gebaseerd op nationale wetgeving en (geharmoniseerde) EU-wetgeving. De additievenwetgeving is gebaseerd op Scandinavische richtlijnen (Nordic Pharmacopoeia), de Codex Alimentarius en de Deense/EU-wetgeving. Deense wetgeving wordt over het algemeen in het Deens gepubliceerd. Er bestaan specifiek Deense wetten voor b.v. vleesproducten en additieven. Het Ministerie van Levensmiddelen, Landbouw en Visserij (Fodevarer, Landbrug en Fiskeri) publiceert jaarlijks de zgn. 'Positivlisten', een warenwettelijke handleiding voor 16 levensmiddelencategorieën en de daarin toegestane additieven. Op onderstaande sites vindt u deze handleiding.

Belangrijkste warenwettelijke gegevens bij directie Industrie en Handel aanwezig

- Bovengenoemd boekwerk 'Positivlisten', 280 pagina's, voorzien van een uitgebreide index
- Enkele in het Deens gestelde wetten
- Marktgegevens en statistieken

Denemarken publiceert veel wetgeving op internet in het Deens, om in het Engels:

- <http://www.foedevaredirektoratet.dk>
- <http://www.retsinfo.dk>

De etikettering voor Denemarken dient in het Deens te geschieden, of in een taal die heel sterk op het Deens lijkt.

Nederlandse Ambassade Copenhagen: <http://www.nlembassy.dk/agriculture.htm>

DUITSLAND

Nederlandse agrarische export: 2003 € 12.045.410.000, 2004:€ 12.455.339.000, 2005 € 12.883.526.000 en in 2006 € 13.622.785.000

De warenwet van Duitsland getiteld "das Lebensmittelrecht", is gebaseerd nationale wetgeving en (geharmoniseerde) EU-wetgeving. De overkoepelde wetgeving is het "Gesetz über Verkehr mit Lebensmitteln, Tabakerzeugnisse, kosmetischen Mitteln und sonstigen Bedarfsgegenständen (Lebensmittel- und Bedarfsgegenständengesetz - LMBG)". De warenwet en warenwettelijke besluiten worden uitsluitend in het Duits gepubliceerd. Etikettering in het Duits. Duitsland is voor Nederland het belangrijkste exportland.

Belangrijkste warenwettelijke gegevens bij Directie Industrie en Handel aanwezig:

- De losbladige warenwet van Duitsland uitgegeven door de uitgeverij Behr's Verlag Hamburg; internet: <http://www.behrs.de/s/index.php>; Titel "Textsammlung Lebensmittelrecht Klein-Rabe-Weiss". De wetgeving wordt frequent bijgehouden door Behr'. De losbladige wetgeving komt uit in 4 boekdelen. De warenwet is ook verkrijgbaar op CD-ROM.
- Het Deutche Lebensmittel Buch 2006. Dit boekwerk bevat 'eigen' Duitse wetgeving, de zgn. Leitsätze. Het betreft warenwettelijke normen waaraan de Duitse voedingsmiddelensector en gerelateerde instituten zich houden ('hoge' kwaliteitsnormen). Diverse Ministeries zijn verantwoordelijk w.o. Landbouw, Voedselvoorziening en Justitie. Het boek komt uit bij Bundesanzeigerverlagsgesellschaft, Keulen. Op de site <http://www.verbraucherministerium.de> vindt u de tekst 'on-line', almede veel andere nuttige informatie, w.o. wetgeving
- Marktgegevens en statistieken

Landbouwwaad te Berlijn:

http://www.dutchembassy.de/nl/content/Berlin/Afdeling/LNV/index_html

EGYPTE

De Nederlandse agrarische export naar Egypte in miljoen €: in 2002 € 96.2 in 2003 € 86.2 in 2004 € 96.1 in 2005 € 107.3 en in 2006 € 103.7

Egypte handhaaft een streng beleid inzake de import van levensmiddelen en overige agrarische producten. De meeste levensmiddelen worden getest en geanalyseerd door het Ministerie van Gezondheid, maar vis, zuivel en vlees door het Ministerie van Landbouw. Etikettering en productsamenstelling wordt gecontroleerd door het GOEIC van het Ministerie van Handel. Al het onderzoek wordt gedaan door staatslaboratoria. Het EOS van het Ministerie van Industrie is de enige instantie die food standards en codes of practise uitvaardigt. Er bestaan vele Egyptische standards.

Egypte heeft nauwkeurige eisen ten aanzien van etikettering, houdbaarheidsdata, additieven, contaminanten en certificering. Arabisch is verplicht. Mocht ook het Engels als tweede taal op het etiket voorkomen dan dient dit exact overeen te komen met de Arabische tekst. Certificeringseisen verschillen per product. Het duurt vaak twee weken voordat de goederen 'gecleared' worden door de douane autoriteiten. Een goede importeur en/of douane agent is in Egypte veel waard.

Bij de Directie Industrie en Handel aanwezig:

statistieken
internet sites
een aantal wetten
marktinformatie

Nederlandse ambassade te Cairo

<http://www.hollandemb.org.eg/>

ESTLAND

Nederlandse agrarische export in 2003 € 42.071.000, 2004 € 41.745.000, 2005 € 44.286.000 en in 2006 € 45.443.000

Estland werd lid van de EU per 1 mei 2004

De warenwet van Estland is van 25 februari 1999, met amendementen. Per april 2004 kwam er een nieuwe versie uit. De wetgeving beschrijft algemene eisen, voedselveiligheid en import. Het Ministerie van Landbouw aldaar is verantwoordelijk voor de levensmiddelenwetgeving. Hetzelfde geldt controle, hygiëne van dierlijke producten als vlees en zuivel. Het Standaardisatieinstituut (EVS) opgericht in 1991, vallend onder het Ministerie van Financiën, regelt zaken als certificering, accreditatie, contacten met de Codex en het opbouwen van een internationale databank.

Inmiddels zijn een groot aantal EU wetten opgenomen in de nationale wetgeving. Bijv. etikettering en additieven, vruchtensappen, jam, koffie en chocolade, contaminanten en hygiëne.

Etikettering dient in het Ests te geschieden.

Bij de Directie Industrie en handel aanwezig:

samenvattingen van de warenwet van Estland
marktgegevens en statistieken

Nuttige sites van de overheid:

<http://www.agri.ee>

<http://www.evs.ee>

<http://www.vet.agri.ee>

<http://www.consumer.ee>

Nederlandse Ambassade: <http://www.netherlandsembassy.ee/en/>

ETHIOPIË

De Nederlandse agrarische export bedroeg in miljoen €, in 2002 € 1.8, in 2003 € 2.1, in 2004 € 3.7, in 2005 € 4.1 en in 2006 € 5.7

In Ethiopië worden 80 talen gesproken, Amhaars is de belangrijkste taal. Ethiopië heeft een eigen jaartelling, volgens het Juliaanse systeem. Er wonen ruim 70 miljoen mensen.

Het Ministerie van Gezondheid te Addis Abeba is verantwoordelijk voor de warenwet. Het Ministerie van Handel en Industrie verstrekt invoervergunningen. De Quality and Standards Authority of Ethiopië, QSAE, is belast met de afzonderlijke standards. Ethiopië heeft een groot aantal nationale standards, bijv. voor maten en gewichten, koffie, groente en fruit, alcoholische en niet-alc. dranken, kunstmest etc. In de praktijk blijken ze geen hindernis te zijn voor importgoederen. Import is alleen mogelijk via een officieel geregistreerde Ethiopische ondernemer. Douaneafhandeling geschiedt nogal eens moeizaam. Douanetarieven variëren zeer sterk.

Bij de Directie Industrie en Handel aanwezig:

samenvatting warenwet, marktgegevens, statistieken

Enkele nuttige sites:

<http://www.netherlandsembassyethiopia.org/>

<http://ethiopie.pagina.nl/>

<http://www.abysiniagateway.net/ethiopia/index.html.en>

http://www.sas.upenn.edu/African_Studies/Country_Specific/Ethiopia.html

Nederlandse Ambassade: <http://www.netherlandsembassyethiopia.org/>

FILIPPIJNEN

Nederlandse agrarische export in miljoen € : 2002 € 63, 2003: € 57, 2004: € 50, 2005: € 50 en in 2006 € 53.

De basiswet van de Filippijnen betreffende voedingsmiddelen en overige agrarische producten is de “Food, Drug and Cosmetic Act no. 3720” van 22 juni 1963, met amendementen. De etikettering dient of in het Filippino of in het Engels te geschieden.

De Filippijnse overheden hebben een groot aantal wetten in het Engels op internet gezet. De belangrijkste site is <http://www.doh.gov.ph> van het “Department of Health”.

Bij de Directie Industrie en Handel aanwezig

- originele wetten
- diverse internet sites
- marktgegevens en statistieken

Nederlandse ambassade: <http://www.dutchembassy.ph/>

FINLAND

Nederlandse agrarische export: 2003 € 330.600.000, 2004 € 343.882.000, 2005 € 343.102.000 en in 2006 € 370.422.000

Finland werd in 1995 lid van de EU. De basiswetgeving voor levensmiddelen is de Food Act 361/1995, met amendementen. Andere belangrijke wetten zijn de Health Protection Act 763/1994 en Decree 1280/1994, almede Hygiene of Foodstuffs of Animal Origin 1195/1996 en Decree 1336/1996. Veel wetgeving is inmiddels geharmoniseerd met de EU regelgeving, maar er zijn nog nationale wetten op een aantal terreinen (groente, babyvoeding, dranken, meststoffen, vlees etc).

De Ministeries belast met het levensmiddelenbeleid zijn Trade & Industry; Agriculture & Forestry; Social Affairs and Health. De instelling belast met de controle is de National Food Agency. Genoemde overheden bevinden zich alle in Helsinki.

De etikettering dient in het Fins en Zweeds te geschieden. Soms kan ook het Deens en/of Noors gebruikt worden i.p.v. Zweeds. Basis zijn de etiketteringwetten 794 en 795 uit 1991, met amendementen.

Aanwezig bij de Directie Industrie en Handel:

samenvattingen wetgeving, marktinformatie en statistieken

Belangrijke sites:

FI = Finnish Standards Association <http://www.sfs.fi/>

Customs: <http://www.tulli.fi/english/index.html>

Nederlandse Ambassade: <http://www.netherlands.fi/economy.html>

Landbouwraad: <http://www.nlembassy.dk/>

Finse warenwet: <http://www.finlex.net/english/index.html>

Nederlandse Ambassade: <http://www.netherlands.fi/infonederlanders.html>

FRANKRIJK

Nederlandse agrarische export: 2003 € 5.229.965.000, 2004 € 5.122.491.000, 2005 € 5.192.339.000 en in 2006 € 5.642.161.000

De warenwet van Frankrijk, getiteld “ is gebaseerd op nationale wetgeving en (geharmoniseerde) EU-wetgeving. Er zijn specifiek Franse wetten inzake bakkerijproducten, zuivelproducten, vleesproducten etc. Etikettering dient in het Frans te geschieden.

De Franse warenwet getiteld: “Réglementation des produits, qualité et répression des fraudes”, is bijzonder uitgebreid. Hij komt uitsluitend uit in de Franse taal en bestaat uit 3 flinke, losbladige boekdelen, die regelmatig bijgewerkt worden. Uitgeverij: LAMY S.A., Parijs; internet: <http://www.lamy.fr>

Deze uitgeverij geeft ook het maandblad “Option Qualité” uit, waarin bestaande en toekomstige Franse en EU-wetgeving worden toegelicht. De staatscourant van Frankrijk is het Journal Officiel.

Belangrijkste wetgeving bij directie Industrie en Handel aanwezig:

Bovengenoemde losbladige warenwet, voorzien van een uitstekend trefwoordenregister
Marktgegevens en statistieken

Contactadres:

Landbouwwaad te Parijs:

<http://www.amb-pay-bas.fr/fr/ambassade/lba/index.htm>

GOLFSTATEN

De warenwetgeving van de Golfstaten wordt vormgegeven in de vele 'standards' afkomstig van de G.C.C = Gulf Cooperation Council (<http://www.gcc-sg.org>) en de .S.A.S.O. = Saudi Arabian Standard Organisation (<http://www.saso.org>)

Beide organisaties hebben hun hoofdkwartier in Riyad. De G.C.C is een 'losse federatie': haar wettelijke normen zijn niet dwingend, d.w.z. de leden van de Council zijn vrij om de Golfnormen (Engels/Arabisch) om te zetten in hun eigen wetgeving. De leden zijn: Saoedi-Arabië, de Emiraten, Koeweit, Bahrein, Qatar (Katar) en Oman.

Samen met de Landbouwwraad, Nederlandse Ambassade te Riyad, is een uitvoerige verzameling wetten inzake voedings- en genotmiddelen en agrarische producten opgebouwd.

Er zijn invoerverboden voor onder meer varkens, varkensvlees en varkensvetten. Alle van dieren afkomstige producten dienen 'halal' te zijn. De controles aan de grenzen zijn streng.

Bij de directie Industrie Handel aanwezige wetgeving

Meer dan 600 standards van de G.C.C. en de S.A.S.O.
Gegevens van de individuele staten
Marktgegevens en statistieken

Nederlandse Landbouwwraad:
http://www.holland.org.sa/dutch_pages/d_land_landb.htm

GRIEKENLAND

Nederlandse agrarische export: 2003 € 728.417.000, 2004 € 740.902.000, 2005 € 734.931.000 en in 2006 € 813.558.000

De warenwet van Griekenland wordt zo ver bekend uitsluitend uitgebracht in de Griekse taal. Hij is losbladig en wordt een keer per jaar bijgewerkt. Hij omvat bijna 700 pagina's. Griekenland heeft naast (geharmoniseerde) EU-wetgeving ook eigen wetgeving, b.v. fetakaas en wijn.

Bij de Directie Industrie en Handel aanwezige wetgeving:

- Bovengenoemde warenwet
- Diverse berichten, internet sites
- Marktgegevens en statistieken

Tenslotte:

De staatscourant van Griekenland is de Gazette (Ephemeridi tou Kyverneio), welke uitsluitend in het Grieks verschijnt.

Etikettering dient in de Griekse taal te geschieden.

Landbouwwaad te Athene:

http://www.dutchembassy.gr/agriculture_gb.htm

HONGARIJE

De Nederlandse agrarische uitvoer in 2003 € 137.332.000, 2004 € 183.047.000, 2005 € 269.511.000 en in 2006 € 293.658.000

Hongarije werd lid van de EU op 1 mei 2004. De Hongaarse warenwet is gebaseerd op de Levensmiddelenwet 2003 en de 'Codex Alimentarius Hungaricus'. Deze laatste bestaat uit drie hoofdstukken: 1. verplichte wetgeving al dan niet EU-wetgeving en specificaties van nationale producten 2. vnl. aanbevelingen van internationale organisaties 3. analyse methoden m.b.t. EU-wetgeving, verplichte- en vrijwillige Hongaarse standards (MSZ-standards). De Levensmiddelenwet 2003 verving die van 1995, met amendementen. De Levensmiddelenwet 2003 bevat zaken als levensmiddelenproductie, etikettering en verpakking, controle en invoerbepalingen. Gestaa wordt steeds meer EU-wetgeving overgenomen. Inmiddels zijn bijv. EU-wetten over additieven, etikettering, jam, dranken, babyvoeding, koffie, chocolade overgenomen.

Diverse ministeries zijn betrokken bij de warenwet. Landbouw bij o.a. controle en etikettering; Gezondheid bij contaminanten, claims en supplementen; Economie bij maten en gewichtenwetgeving.

Voorheen dienden alle import levensmiddelen geregistreerd te staan. Dit is komen te vervallen. De etikettering dient in het Hongaars te geschieden.

Bij de Directie Industrie en handel aanwezig:

samenvattingen van de Hongaarse wetgeving in het Engels
marktinformatie en statistieken.

Nuttige site:

Ministerie van Landbouw en Plattelandsontwikkeling: <http://www.fvm.hu>

Ministerie van Gezondheid: <http://www.eum.hu/eum/eum.main.page>

Ministerie van Economie en Transport: <http://www.gkm.gov.hu/>

alle sites hebben een Engels gedeelte.

Nederlandse ambassade te Boedapest:

<http://www.netherlandsembassy.hu/en/index.php>

IERLAND

Nederlandse agrarische export: 2003 € 531.835.000, 2004 € 512.103.000, 2005 € 580.784.000 en in 2006 € 666.294.000

De Irish Food Safety Authority (internet: <http://www.fsai.ie/>) publiceert de “Compendium of Food Law”, een uitgebreid overzicht van alle Ierse voedingsmiddelenwetten (acts, regulations, laws etc). Afzonderlijke wetgeving is verkrijgbaar bij The Stationery Office, Government Publications, Dublin.

Belangrijkste wetgeving bij de Directie Industrie en Handel:

- Bovengenoemd “Compendium”
- Diverse afzonderlijke teksten en sites
- Marktgegevens en statistieken

Tenslotte:

Veel wetgeving staat op de site van het Ministry of Agriculture & Food:
<http://www.agriculture.gov.ie>

Etikettering dient in het Engels of Iers plaats te vinden.

Nederlandse Ambassade te Dublin:
<http://www.netherlandsembassy.ie>

Landbouwwaad te Londen:

http://www.netherlands-embassy.org.uk/agriculture_ned.htm

IJSLAND

De Nederlandse agrarische export naar IJSLAND bedroeg afgerond in miljoen € in 2002 € 26, in 2003 € 31, in 2004 € 34, in 2005 € 38, in 2006 € 43.

Basis warenwet is wet no. 93 van 28 juni 1995, welke weer verwijst naar andere, gedetailleerde wetten. De warenwet van is gebaseerd op eigen = IJslandse wetgeving, Scandinavische wetgeving en EU-wetgeving. Etikettering van producten varieert van product tot product. De taal dient IJslands, een der Scandinavische talen (met uitzondering van Fins) of Engels te zijn. De hulp van de IJslandse importeur is essentieel bij het op de markt brengen van levensmiddelen en agrarische producten. De uiterste houdbaarheidsdata dienen duidelijk te worden vermeld. De importeur is verantwoordelijk voor de juiste importprocedure en correct labelling. IJsland is lid van de organisatie EFTA.

Belangrijke site: Ministerie van Levensmiddelen en Milieu: <http://www.ust.is/umhverfisstofnun>

Uitstekend rapport over IJsland door de EFTA april 2005:
http://www.eftasurv.int/information/reportsdocuments/vetcontrolmatters/foodcontrol/esa_bxl-332201-v1-final_report_to_iceland_-_web_version.pdf

Bij de Directie Industrie en Handel aanwezig:

Samenvattingen van de warenwet
Marktgegevens en statistieken.

LNV-vertegenwoordiging: <http://www.nlembassy.dk/agriculture.htm>

INDIA

Nederlandse agrarische export: 2003 € 24.719.000, 2004 € 20.881.000, 2005 € 31.569.000 en in 2006 € 35.982.000

India heeft een volledig eigen warenwet getiteld: "Prevention of Food Adulteration Act, 1954 & rules 1955, as amended". Meerdere keren per jaar worden bepalingen van deze wetgeving veranderd en/of aangevuld. De warenwet komt in boekvorm uit in het Engels. Uitgeverij is Law Publisher (India) PVT. LTD, Allahabad (internet: <http://www.net4allahabad.com/lawpbls.html>)

Voorbeelden van eigen wetgeving: additieven, curries, verpakking en zuivel. De vele Indiase staten hebben ook eigen (deel)wetgeving. De staatscourant van India is de "The Gazette of India".

Belangrijkste wetgeving bij de Directie Industrie en Handel aanwezig:

- Bovengenoemd boekwerk, editie 2001, voorzien van een uitstekende index
- Maten en gewichtenboek: "Standards of Weights and Measures Act"
- Diverse internet sites
- Marktgegevens en statistieken

Tenslotte:

site van het Ministry of Health & Family Welfare met o.a. levensmiddelenwetgeving:

<http://mohfw.nic.in>

site van het Ministry of Consumer Affairs, Food and Public Distribution met o.a. Indian standards:

<http://fcamin.nic.in>

Landbouwwaad te New Delhi:

<http://www.holland-in-india.org/agriculture/Agriculture.html>

INDONESIË

Nederlandse agrarische export in 2003 € 107.871.000, in 2004 € 90.849.000, in 2005 € 71.729.000 en in 2006 € 71.082.000

Indonesië is het 4de land op aarde qua inwoners, met een aantal miljoenen steden en metropool Jakarta (13 miljoen) als absolute uitschieter. Importgoederen passeren eerst de douane, onderdeel van het Ministerie van Financiën. Formaliteiten bij de douane kunnen lastig zijn. Invoertarieven variëren sterk. Aanstelling van een goede agent/importeur/distributeur is erg belangrijk o.m. om de soms moeizame registratie te regelen bij het Ministerie van Gezondheid en het vinden van de juiste contacten.

In 1996 werd een uitvoerige warenwet (UU no. 7) uitgevaardigd maar deze werd pas in 2000 van kracht. De wetgeving regelt zaken als import, opslag, halal, distributie, etikettering, verpakking en additieven. Daarnaast zijn er nog tal van andere wetten, presidentiële instructies, ministeriële regelingen, besluiten en beschikkingen. Het registratienummer van het Ministerie van Gezondheid dient op de labels te staan. Etikettering dient in de officiële taal van Indonesië te geschieden. Een health certificate is onontbeerlijk bij importlevensmiddelen.

Site National Agency of Drug and Food Control, Jakarta:
http://www.pom.go.id/e_public/hukum_perundangan/

Bij de Directie Industrie Handel aanwezig:

Warenwet no 7, 1996 en diverse andere wetten
Overzicht wetgeving Indonesië
Marktinformatie en statistieken.

Nederlandse ambassade te Jakarta
<http://www.netherlandsembassy.or.id/>

IRAN

Nederlandse agrarische export naar Iran in 2003 € 23.014.000, 2004 € 44.175.000, 2005 € 54.263.000 en in 2006 € 45.212.000

Iran heeft 10% van 's werelds olievoorraden en 15.5% van de aardgasvoorraden. De landbouw is altijd een zeer belangrijke sector geweest in Iran. Desondanks moet Iran momenteel tussen de 30 á 50 % van haar jaarlijkse levensmiddelenbehoefte importeren. Tarwe beslaat de helft van de landbouwgronden. De importregelgeving is complex en verandert vaak.

Het Instituut voor Standards (ISIRI), <http://www.isiri.org/English/edefault.htm> is de enige organisatie belast met officiële standards voor levensmiddelen en andere agrarische producten. Het instituut valt onder het Ministerie van Handel en is naast standaardisering ook belast met de kwaliteitscontrole van importlevensmiddelen. Levensmiddelenwetten worden in het Farsi uitgegeven. Er zijn er vele, van niet alcoholische dranken tot zuivelproducten. Importeurs dienen te beschikken over een invoervergunning van het Ministerie van Gezondheid. De invoer van varkensvlees of producten waar varkensvlees inzit alsmede alcoholische dranken is verboden. De etikettering dient in het Farsi te geschieden.

Bij Directie Industrie en Handel aanwezig:

lijst van Iraanse wetten
samenvattingen van de Iraanse warenwet
marktinformatie en statistieken

Uitgebreide lijst met internet sites: <http://www.parstimes.com/IBR.html>

Nederlandse ambassade Teheran: <http://www.mfa.nl/teh>

ITALIË

Nederlandse agrarische export: 2003 € 3.352.887.000, 2004: 3.371.379.000, 2005 € 3.626.969.000 en in 2006 € 3.815.850

De warenwet van Italië is gebaseerd op Italiaanse en (geharmoniseerde) EU-wetgeving. Eens in de 3 jaar verschijnt een omvangrijk boek bij Uitgeverij Pirola ter Milaan getiteld "Tutela Igienico Sanitaria degli Alimenti e Bevande e dei Consumatori", waarin de bijgewerkte voedings- en genotmiddelenwetgeving is opgenomen. Basiswetgeving is Decreet no. 32 van 1962, incl. mutaties. Het boek is volledig in het Italiaans.

Italië heeft 'eigen' wetgeving op een aantal gebieden, b.v. kaas, wijn, vleesproducten. De Italiaanse staatscourant is de Gazzetta Ufficiale.

Bij de Directie Industrie en Handel aanwezige wetgeving

- Bovengenoemde warenwet, voorzien van een uitgebreide index
- Diverse losse decreten en internet sites
- Marktgegevens en statistieken
- Factsheet Italiaanse sectoren

De etikettering dient in het Italiaans plaats te vinden.

Landbouwraad te Rome:

<http://www.olanda.it/>

JAPAN

Nederlandse agrarische export: 2003 € 526.259.000, 2004 € 450.285.000, 2005 € 462.388.000 en in 2006 € 515.124.000

De “Food Sanitation Law” is een van de belangrijkste wetten op het gebied van levensmiddelen en agrarische producten. Op de site van de Nederlandse Ambassade te Tokio, Agricultural Office, vindt u deze wet. Maar ook enkele andere belangrijke wetten en aanvullende marktinformatie. Ten aanzien van toegestane additieven in producten heeft Japan een eigen toelatingsbeleid, dat duidelijk afwijkt van de EU.

De JETRO, Japan External Trade Organization, <http://www.jetro.go.jp>, is buitengewoon actief in het verstrekken van (Engelstalige) informatie. Niet alleen op het gebied van wetgeving (zoals additieven), maar ook marktrapporten en handelsinformatie, tentoonstellingen, market trends en statistieken. Er is een JETRO vestiging in Amsterdam.

Zeer uitgebreide informatie over de diverse sectoren, w.o. levensmiddelen categorieën, in Japan is te vinden in drie flinke boekwerken getiteld “Marketing Guidebook for Major Imported Products, 2003, part I, II, III”. De tekst staat ook volledig op internet:

<http://www.jetro.go.jp/ec/e/market/mgb/index.html>

De etikettering dient in het Japans te geschieden.

Belangrijkste documentatie bij Directie Industrie en Handel aanwezig:

Marketing Guidebooks for Major Imported products
Food Sanitation Law
Handbook for Agricultural and Fishery Products Import Regulations
Guide to the JAS System for Agricultural and Forest Products
Handbook for Imported Products
Statistische gegevens
Nuttige internet sites
Japan Trade Directory

Landbouwwraad, Nederlandse ambassade te Tokio:

<http://www.oranda.or.jp/index/english/embassy/index.html>

JORDANIË

Nederlandse agrarische export naar Jordanië: in 2002 € 31 miljoen, in 2003 € 40 miljoen, in 2004 € 30 miljoen, 2005 € 33 miljoen en in 2006 € 30 miljoen.

De huidige levensmiddelencontrole in Jordanië valt onder twee wetten: de Agriculture Law 40/2002 en Food Control Law 32/2003. Importgoederen worden aan de grenzen gecontroleerd door het Ministerie van Landbouw, de JISM (Jordanian Institute for Standards and Metrology) en de JFDA (Jordanian Food and Drug Administration) . Er zijn drie invoercriteria: high, medium and low risk. Etikettering dient te geschieden, volgens normen van het JISM, in het Arabisch. Soms volgt de Jordaanse wetgeving de Codex Alimentarius normen. Praktisch alle levensmiddelen worden aan de grenzen getest voordat ze het land inkomen. Invoertarieven kunnen sterk variëren. Alle importeurs dienen te beschikken over een 'importer's card' van het Ministerie van Handel en Industrie te Amman. Er bestaan ruim 1000 "Jordanian standards".

Internet sites bovengenoemde organisaties:

www.jfda.jo

<http://www.jism.gov.jo/>

www.mit.gov.jo

www.customs.gov.jo

Bij Directie Industrie en Handel aanwezig:

samenvatting warenwet Jordanië
afzonderlijke wetten, berichten, sites
marktinformatie en statistieken

Nederlandse ambassade: <http://www.netherlandsembassy.com.jo/>

KENIA

De Nederlandse agrarische export naar Kenia: in 2002 ruim 7 miljoen €, in 2003 ruim 9 miljoen € , in 2004 ruim 10 miljoen €, in 2005 bijna 15 miljoen € en in 2006 14.5 miljoen €

Verscheidene instanties houden zich bezig met de warenwet en de controle daarop. Deze zijn het KEPHIS (Plant Health Inspectorate), <http://www.kephis.org>, het KEBS (zie hieronder), de DVS (Veterinary Service) en het Ministry of Health, <http://www.health.go.ke/>.

Enkele belangrijke wetten onder de warenwet: Public Health no 242; Radiation Act no 243; Food & Drugs no 254; Agriculture Act no 318; Plant Protection Act no 324; Dairy Act no 336.

Het Kenya Bureau of Standards, KEBS, <http://www.kebs.org/> is belast met honderden Keniaanse normen. De catalogus met alle normen staat op de site (300 pag). Ze zijn te koop. Het KEBS en het Ministry of Health controleren goederen aan de grenzen of ze aan de warenwet en de normen voldoen, waarna ze door de importeur in ontvangst genomen kunnen worden. Etikettering dient in het Engels en/of Kiswahili te geschieden. Shelf life instruction: "the required minimum shelf life is 75% remaining upon arrival in Kenya. If the shelf life is less than required, the goods will be rejected".

Kenia, Oeganda en Tanzania vormen de East African Community Customs Union (UAC), site: http://www.eac.int/EAC_customs_U.htm

Site van de overheid: <http://www.kenya.go.ke/>

Bij Directie Industrie en handel aanwezig:

aantal warenwettelijke besluiten en normen
marktinformatie en statistieken

Nederlandse ambassade Nairobi: <http://www.netherlands-embassy.or.ke/>

KROATIË

De Nederlandse agrarische export naar Kroatië bedroeg in 2002: 60 miljoen €, in 2003 67 miljoen €, in 2004 71 miljoen €, in 2005 83 miljoen € en in 2006 99 miljoen €.

De Levensmiddelenwetgeving van Kroatië is gedateerd 23 juli 2003, met daarna enkele belangrijke amendementen. Deze wet behelst algemene zaken als controle, voedselveiligheid, etikettering en verpakking. Drie instanties zijn er bij betrokken: de Ministeries van Landbouw en Gezondheid alsmede het Instituut van Standaardisatie. De betreffende sites:

<http://www.mps.hr> Ministerie van Landbouw

<http://www.mzss.hr/> Ministerie van Gezondheid

<http://www.dznm.hr/indexen.html> Instituut voor Standaardisatie

Er is nogal wat warenwetgeving uit het 'oude Joegoslavië' dat nog steeds geldig is voor het huidige Kroatië. Een kleine hoeveelheid is inmiddels vervangen door eigen Kroatische wetgeving, te weten chocolade, margarine, oliën en vetten, dranken, koffie en thee, vlees, zuivel etc. Recente wetgeving van Kroatië volgt de EU-wetgeving zoals bijvoorbeeld de etiketteringwetten. Etikettering dient in het Kroatisch te geschieden. Meerdere talen op een etiket is toegestaan. Voor de meeste levensmiddelen is een douanecontrole aan de grenzen verplicht. Bij import van goederen dienen Importeurs dit van tevoren te melden bij de desbetreffende instanties waaronder het Ministerie van Economie (<http://www.mingorp.hr>) en de Douane (<http://www.carina.hr>) om de juiste afhandelingprocedure in gang te zetten.

Bij de Directie industrie en Handel aanwezig

originele en vertaalde wetten
samenvattingen van wetgeving
marktinformatie en statistiek.

Nederlandse ambassade Zagreb: <http://www.netherlandsembassy.hr/>

LETLAND

De Nederlandse agrarische uitvoer in 2003 € 44.523.000, 2004 € 51.211.000, 2005 € 53.889.000 en in 2006 € 53.754.000

Per 1 mei 2004 werd Letland lid van de EU. Sindsdien maar ook daarvoor al neemt Letland gestaag EU-wetgeving op in het eigen warenwettelijk systeem en wordt de oude Letse wetgeving vervangen. De warenwet van Letland is van 1998, met vele amendementen. De volgende instanties zijn binnen Letland betrokken bij de warenwet:

Ministerie van Economie: <http://www.em.gov.lv/>
Consumentenorganisatie: <http://www.ptac.gov.lv/>
Veterinaire dienst: <http://www.pvd.gov.lv/>
Levensmiddeleninspectie: <http://www.vsi.gov.lv/>
Kwaliteitscontrole: <http://www.madekki.gov.lv/>
Ministerie van Landbouw: <http://www.zm.gov.lv/>

De etikettering dient in het Lets te geschieden. Andere talen mogen naast het Lets op het etiket voorkomen. Inhoudelijk is de wetgeving conform de EU.

LNV-Vertegenwoordiging voor Letland: http://www.nlembassy.pl/agriculture/c_agric4.htm
Nederlandse Ambassade: <http://www.netherlandsembassy.lv/>
Database wetgeving: <http://www.lursoft.lv/kaktuss?Form=KAKTUSSP&l=EN>

Bij de Directie industrie en Handel aanwezig

originele en vertaalde wetten
samenvattingen van wetgeving
marktinformatie en statistieken.

LIBANON

De Nederlandse agrarische uitvoer naar Libanon was in 2002: 57 miljoen €, in 2003 48 miljoen €, in 2004 € 58 miljoen €, in 2005 51 miljoen € en in 2006 57 miljoen €.

Het Libanese Instituut LIBNOR, www.libnor.org, te Sin El-Fil/Dekwaneh is de enige organisatie belast met de Libanese (agrarische) standards. LIBNOR valt onder het Ministry of Industry. Er bestaan enkele honderden standards op het gebied van levensmiddelen en agrarische producten. Decreet 71 uit 1983 over voedselveiligheid is de basiswetgeving. Waar geen nationale Libanese wetgeving bestaat, worden de Codex Alimentarius richtlijnen aangehouden. EU-wetgeving is soms ook aanvaardbaar.

Levensmiddelen bij aankomst in Libanon met een houdbaarheidsdatum van minder dan 6 maanden worden niet het land binnen gelaten. Voor vitamines, kruiden, mineralen e.d. dient vooraf toestemming te worden aangevraagd bij het Ministerie van Gezondheid. Voor bepaalde producten is er het hele jaar dan wel een gedeelte van het jaar een invoerverbod.

Wetgeving L.S. 206/2000 regelt de etikettering van producten. Arabisch (verplicht), Engels en Frans zijn gebruikelijk. Mochten er dierlijke vetten in het product zitten, dan is het verplicht te vermelden van welk dier dit vet afkomstig is. Invoerrechten kunnen sterk variëren.

Bij de Directie Industrie en Handel aanwezig:

samenvattingen van Libanese wetten in het Engels
marktinformatie en statistieken

Libanese douane: <http://www.customs.gov.lb/customs/index.htm>

Nederlandse Ambassade: <http://www.netherlandsembassy.org.lb/>

LITOUWEN

Nederlandse agrarische export in 2003 € 50.143.000, 2004 € 65.299.000, 2005 € 86.626.000 en in 2006 € 99.757.000

Litouwen werd per 1 mei 2004 lid van de EU. De warenwetgeving dateert van medio 2000 en is in de loop der jaren aangepast aan de EU regelgeving. Het Ministerie van Gezondheid is de belangrijkste instantie. Het National Nutrition Centre ressorteert hieronder en houdt zich bezig met algehele voedselcontrole. De NFVA, de veterinaire dienst, houdt zich bezig met de controle van dierlijke producten. De Standards Organisatie houdt zich bezig met Litouwse, internationale en EU-standards.

Etikettering dient in het Litouws te geschieden. Daarnaast mogen ook andere talen op het etiket voorkomen. Wetgeving is inhoudelijk conform de EU.

Enkele sites:

Ministerie van Gezondheid: <http://www.sam.lt/>

Ministerie van Landbouw: <http://www.zum.lt>

Standards Organisatie: <http://alpha.lsd.lt/en/index.html>

Bij de Directie Industrie en Handel aanwezig:

samenvattingen van wetten in het Engels
marktinformatie en statistieken

LNV-Vertegenwoordiging voor Litouwen: http://www.nlembassy.pl/agriculture/c_agric4.htm

LUXEMBURG

Nederlandse agrarische export: 2003 € 95.961.000, 2004: € 104.933.000, in 2005 € 117.248.000 en in 2006 € 141.634.000

Voor zover bekend heeft Luxemburg geen eigen warenwet in boekvorm of CD-rom. Voor specifieke zaken wordt verwezen naar de Luxemburgse staatscourant. De etikettering dient tenminste in een van de drie volgende talen te geschieden: Frans, Duits, Luxemburgs.

Belangrijkste warenwettelijke gegevens bij de directie Industrie en Handel:

Diverse berichten, notificaties, internet sites
Marktgegevens en statistieken

De staatscourant van Luxemburg is de Mémorial, Journal Officiel du Grand-Duché de Luxembourg

Belangrijke site van de overheid: <http://www.etat.lu>

Landbouwraad Brussel: <http://www.Nederlandseambassade.be/nl/Landbouwraad>

MALEISIË

Nederlandse agrarische export: 2003 € 85.964.000, 2004 € 90.609.000, 2005 € 87.221.000 en in 2006 € 91.711.000

Maleisië heeft een gedetailleerde warenwet in de Engelse taal. Deze wordt in boekvorm gepubliceerd. Laatste Uitgave: Food Act 1983 (Act 281) & Regulations as at March 2002. Uitgever: ILBS, Kuala Lumpur. Er bestaan specifieke voorschriften voor dierlijke producten (halal).

Bij de Directie Industrie en Handel aanwezige wetgeving:

- Bovengenoemde warenwet. Deze is voorzien van een uitstekende index
- Diverse afzonderlijke wetten en internet sites
- Marktgegevens en statistieken

Nuttige sites:

De Food Act en Regulations:

<http://www.moh.gov.my/fqc/Index.htm>

Fytosanitaire wetgeving, b.v. invoervergunningen en pesticiden:

<http://agrolink.moa.my/doa/english/law/law.html>

Wetgeving algemeen:

<http://www.lawofmalaysia.com>

Nederlandse Ambassade te Kuala Lumpur:

<http://www.netherlands.org.my/>

Landbouwwaad te Jakarta:

http://www.netherlandsembassy.or.id/html/agriculture_affairs.cfm

MALTA

Nederlandse agrarische export: 2003: 29.467.000, 2004 € 33.465.000, 2005 € 44.640.000 en in 2006 € 47.738.000

Malta bestaat uit de hoofdeilanden Malta, Gozo en Comino, alsmede de onbewoonde eilandjes Cominetto, St.Paul en Filfla. Malta is verreweg het grootste eiland. Het toerisme is de belangrijkste bron van inkomen. Het Smart City Project ten oosten van Valletta zal het land een belangrijke toeristische impuls gaan geven. In de Maltese wateren wordt naar olie en gas gezocht, maar tot op heden is er niets gevonden. Malta heeft goede contacten met Noordafrikaanse landen.

De regeringsgebouwen staan in Valletta en haar voorstad Floriana. Door haar strategische ligging was Malta eeuwenlang belangrijk voor tal van mogendheden. De belangrijkste handelshavens zijn aan de noordkant Valletta en Marsa en aan de zuid-oostkant Marsaxlokk (containerhaven). De belangrijkste haven op Gozo is Mgarr, waar tevens de veerboot uit Malta aankomt. Malta is lid van de EU per 1 mei 2004. De EU is de belangrijkste handelspartner. Malta is zeer dicht bevolkt en er is weinig grond beschikbaar voor de land- en tuinbouw. Vroege aardappelen zijn traditioneel een exportproduct richting Nederland. Er is wat groente en fruitteelt. Bier, wijn en frisdranken worden eveneens geproduceerd.

De Maltese wetgeving was jarenlang gebaseerd op de Food, Drugs and Drinking Water Act 1972, plus amendementen. De Food Safety Act van 13 september 2002 was een belangrijke aanzet ter modernisering van de warenwet. Site van de Food Safety Commission: <http://www.health.gov.mt/fsc/fschome.htm> bevat deze, alsook andere wetten op warenwettelijk gebied. Ook veterinaire en fyto-sanitaire wetten zijn er te vinden. Op dezelfde site wordt verwezen naar de diverse betrokken ministeries. Malta past in rap tempo haar wetgeving aan aan die van de EU. Er bestaan nauwelijks belemmeringen.

De etikettering dient tenminste in het Maltees, Engels of Italiaans te geschieden.

Enkele sites:

Malta External Trade Corporation: <http://www.metco.net>

Malta Standards Authority: <http://www.msa.org.mt/>

National Statistic Office: <http://www.nso.gov.mt/>

Overheid: <http://www.gov.mt/>

Relatie Malta - EU zie: <http://europa.eu.int/comm/enlargement/malta/index.htm>

Algemeen: <http://malta.pagina.nl>

Krant: <http://www.timesofmalta.com/core/index.php>

Aanwezig bij de Directie Industrie en Handel:

- in- en uitvoercijfers
- marktinformatie
- wetgeving
- namen en adressen

Nederlandse LNV-Vertenwoordiging te Rome: <http://www.olanda.it/>

Nederlandse Ambassade Ta'Xbiex, Malta: <http://www.netherlandsembassy.org.mt/>

MAROKKO

De Nederlandse agrarische export naar Marokko bedroeg in miljoen €: 2002 € 77, in 2003 € 84, in 2004 € 93, in 2005 € 99 en in 2006 € 111.

De controle op voedselveiligheid wordt uitgevoerd door diverse ministeries en controlediensten. Het Ministerie van Landbouw is de belangrijkste instantie voor wat betreft controle en inspectie van geïmporteerde producten. Daarnaast zijn ook het Ministerie van Gezondheid en andere instanties betrokken bij inspectie.

De warenwet van Marokko gaat ver terug. Basiswetgeving is van 1914, werd grotendeels vervangen in 1983 (no. 13). en weer latere amendementen, bijvoorbeeld de etiketteringwet van 6 juni 2002. Het Arabisch komt zeer frequent voor op etiketten en daarnaast is het Frans zeer gebruikelijk. Bij import neemt de importeur contact op met de DCQ, Direction de Controle de la Qualité, onderdeel van het Ministerie van Landbouw, welke instantie een kantoren heeft in alle grote havens (Casablanca, Agadir, Tanger).

Belangrijke instanties:

Site Overheid: <http://www.mincom.gov.ma/french/minister/gouvernement.htm>

Site van de Douane: <http://www.douane.gov.ma/>

Site Ministerie van Industrie en Handel: <http://www.mcinet.gov.ma/mciweb/index.jsp>

Site Ministerie van Visserij: <http://www.mpm.gov.ma/>

Site Ministerie van Landbouw: <http://www.madrpm.gov.ma/>

Site Ministerie van Gezondheid: <http://www.sante.gov.ma/>

Belangrijkste materiaal aanwezig bij Directie Industrie en Handel

originele wetgeving en samenvattingen
marktinformatie en statistieken

Tenslotte:

LNV Vertegenwoordiging voor Marokko te Madrid: http://www.mfa.nl/mad/landbouw_natuur_en

Nederlandse Ambassade in Marokko:

<http://www.ambassadepaysbasrabat.org/fr/>

MAURITIUS

Nederlandse agrarische export 2002 in miljoen €: 2003: 2.5 ; 2004: 2.6; 2005: 2.8; 2006: 2.4.

De warenwetgeving van Mauritius, de eilandenstaat ten oosten van Madagaskar in de Indische Oceaan, staat op: <http://ncb.intnet.mu/moh/index.htm>

Bij de Directie Industrie en Handel zijn aanwezig:

Food Act 1998 (de algemene wet)
Food Regulations 1999 (diverse gedetailleerde wetten)
Andere wetgeving
Diverse sites
Marktgegevens en statistieken

Site van de overheid: <http://ncb.intnet.mu/govt/>

Nederlandse Ambassade in Tanzania: <http://www.netherlands-embassy.go.tz/>

MEXICO

Nederlandse agrarische export 2002 afgerond in miljoen €: 2002 93; 2003 83; 2004 67, 2005 87 en 2006 € 88.

Mexico heeft een eigen warenwet getiteld “Leyes y codigos de Mexico: ley general de salud”. Hij is volledig in het Spaans en bestaat uit twee flinke boekwerken. De warenwet is voorzien van een summiere index. Uitgeverij Editorial Porrúa, Mexico, internet: <http://www.porrúa.com>

De basiswetgeving is de Ley General de Salud van 7 februari 1984, gewijzigd in 1997 en 2000. In Mexico bestaan NOM-normen (Norma Oficial Mexica) en NMX-normen (Norma Mexicana); de eerste zijn verplicht, de tweede zijn vrijwillig. Overzicht van de normen op internet: <http://www.economia-nom.gob.mx/>

Aanwezig bij de Directie Industrie en Handel

Bovengenoemde warenwet
Diverse warenwettelijke normen, internet sites
Marktgegevens en statistieken

Tenslotte:

De staatscourant van Mexico is de Diario Oficial de la Federacion Mexico.

Landbouwwaad te Mexico:

http://www.paisesbajos.com.mx/f_explorer_dutch.html

NEPAL

Nederlandse agrarische export 2002: € 637.000, 2003: € 967.000, 2004: € 1.468.000, in 2005: € 1.779.000 en in 2006: € 2.174.000

De warenwet van Nepal is vastgelegd in de Food Act 1966 en de Food Rules 1970, met amendementen. In deze wetgeving zijn o.m. bepalingen inzake etikettering en additieven opgenomen.

De staatscourant van Nepal is de Nepal Gazette, internet:
<http://www.nepalhomepage.com/politics/nepgaz.html>

De importeur dient het te importeren product te testen bij het "Food Research Laboratory" volgens de Food Act en de Nepal Standard (Certification Mark) Act. Voor diverse producten heeft Nepal eigen standards. Alle informatie op de verpakking van geïmporteerde producten dient te worden weergegeven in het Nepalees of Engels.

Aanwezige documentatie bij de Directie Industrie en Handel:

Diverse afzonderlijke wetten

Marktgegevens en statistieken

Nuttige site: <http://www.nepalresearch.com/law/law.htm>

Algemeen: <http://www.nepal.nl/links.htm>

NOORWEGEN

Nederlandse agrarische export: 2003 € 277.967.000, 2004 € 292.823.000, 2005 € 325.832.000 en in 2006 € 344.437.000

Norwegen is geen lid van de EU, maar wel lid van de EFTA (European Free Trade Association) net als Liechtenstein en IJsland

Norwegen onderhoudt wel zeer nauwe banden met de EU en neemt regelmatig EU-wetgeving over. Basiswetgeving is de Levensmiddelenwet van 19 mei 1933, met amendementen. Noorwegen heeft eigen wetten op diverse terreinen zoals vis en vlees, zuivel, groenteproducten en jam. De additievenwet verschilt ook van die van de EU, b.v. zoetstoffen. Wetgeving is op de volgende site te vinden: <http://snt.mattilsynet.no/> en <http://www.mattilsynet.no/english/about>

Drie ministeries houden zich bezig met levensmiddelencontrole. Het NT (Norwegian Food Control Authority), vallend onder het Ministerie van Landbouw, is de belangrijkste organisatie.

Belangrijke organisaties:

SNT <http://www.nt.no>

Biologische producten <http://www.debio.no>

Noorse Agrarische Inspectie Dienst: <http://www.landbrukstilsynet.no>

Directoraat Visserij <http://www.fiskeridir.no/english/index.html>

Bij de Directie Industrie en Handel aanwezig:

- diverse originele en vertaalde Noorse wetten
- marktgegevens en statistieken

Nederlandse Ambassade te Oslo:

<http://www.netherlands-embassy.no/agriculture.htm>

OEGANDA

De Nederlandse agrarische export naar Oeganda bedroeg in 2002 € 1.3 miljoen, in 2003 € 1.5 miljoen, in 2004 € 1.4 miljoen, in 2005 € 1.7 miljoen en in 2006 € 1.3 miljoen

Het Oeganda Standards Bureau heeft enkele tientallen Oegandese levensmiddelenstandards, waarvan de meeste gebaseerd zijn op de Codex Alimentarius normen. Op de site van het Ministerie van Justitie worden een aantal van kracht zijnde wetten genoemd. Op de site van de Douane staat "The Customs Management Act" met duidelijke voorschriften over de import van goederen.

Berichtgeving Oegandese overheid:

Ministerie van Toerisme, Handel en Industrie: <http://www.mtti.go.ug/>

Standards Bureau: <http://www.unbs.org/>

Export Promotie Board: <http://www.ugandaexportsonline.com/>

Ministerie van Financiën, Planning en Econ.Ontwikkeling: <http://www.finance.go.ug/>

Ministerie van Gezondheid: http://www.health.go.ug/National_drug.htm

Ministerie van Justitie: <http://www.justice.go.ug/>

Het Parlement: <http://www.parliament.go.ug/Constitute.htm>

Douane: <http://www.ugrevenue.com/index1.htm>

Kenia, Oeganda en Tanzania vormen de East African Community Customs Union (UAC), site: http://www.eac.int/EAC_customs_U.htm

Algemene informatie: <http://oeganda.pagina.nl/>

Nederlandse Ambassade te Kampala: <http://www.netherlandsembassyuganda.org/>

Bij Directie Industrie en handel aanwezig:

beperkte wetgeving, marktgegevens en statistieken

OEKRAÏNE

De Nederlandse agrarische export naar Oekraïne: in 2002 € 60.683.000, in 2003 € 58.974.000, in 2004 € 108.614.000, in 2005 € 115.850.000 en 2006 € 141.549.000

Een groot aantal instanties houdt zich bezig met de warenwet, productie en voedselveiligheid en de invoer van levensmiddelen en agrarische producten. Bijvoorbeeld: het Ministry of Health, het Ministry of Agrarian Policy, het Ministry of Environment and Natural Resources, alsmede een reeks van controlediensten vallend onder deze ministeries. Veel wetgeving en handelspraktijken zijn gebaseerd op de pré-1991-situatie toen de Oekraïne nog onderdeel was van de Sovjet Unie. Zgn. Russische GOST-standards zijn nog steeds van toepassing. Sinds een aantal jaren zijn er ook Oekraïense GOST-standards. Een belangrijk document is van het Ministerie van Gezondheid: 'Sanitary Requirements and Norms of Food' van 1 augustus 1989. Hierin wordt uitgebreid beschreven wat de samenstellingseisen zijn van de afzonderlijke producten. Het is wel de intentie van de huidige regering om dit ruim 16 jaar oude document te gaan aanpassen aan deze tijd. Alle levensmiddelen dienen geëtiketteerd te zijn in de Oekraïense taal. Belangrijk punt is te beschikken over een goede importeur.

Enkele sites:

<http://www.moz.gov.ua/en/main/siterubr/> Ministry of Health
http://www.medved.kiev.ua/home/index_en.htm MedVed Instituut
<http://www.minagro.gov.ua/veterinary/index.php3> Department of Veterinary Medicine
<http://www.dssu.gov.ua/control/en/index> Technical Regulation and Consumer Policy
<http://www.scivp.lviv.ua/> Institute for Veterinary Drugs and Feed Additives
<http://www.sops.gov.ua/index.en.htm> Institute Plant Registration
<http://www.sdip.gov.ua/eng/> Registration of Trade marks
<http://www.minagro.kiev.ua/newenglish/index.html> Ministry of Agrarian Policy
<http://www.customs.gov.ua/> Douane
<http://www.menr.gov.ua/> Ministry of Environment and Natural Resources

<http://www.holland.com.ua/agriculture/> Ned. Ambassade te Kiev

Bij de Directie Industrie en Handel aanwezig:

wetgeving: originele wetten, samenvattingen en overzichten
marktinformatie en statistieken

OMAN

Nederlandse agrarische export in miljoen €: 2002: € 30, 2003: € 24, 2004: € 25, 2005 € 27 en in 2006 € 28.

De warenwetgeving van Oman is gebaseerd op nationale, G.C.C. (Golf standards) en Britse standards. Het Directorate General for Specifications and Measurements (DGM) te Muscat is belast met het beleid ten aanzien van Omani en andere standards. Oman is lid van de G.C.C., de Gulf Cooperation Council, een organisatie waartoe ook Saoedi-Arabië, de Emiraten, Koeweit, Qatar (Katar) en Bahrein behoren. De G.C.C. gevestigd te Riyad is de overkoepelende warenwettelijke regionale organisatie.

De invoer van varkens en varkensvlees is verboden. Vlees- en andere dierlijke producten dienen 'halal' te zijn. Samen met de Landbouwwraad, Nederlandse Ambassade te Riyad, is een uitgebreide verzameling Omani, Golf- en Saoedi-Arabisch (S.A.S.O.) standards aangelegd.

Beschikbaar bij de Directie Industrie en Handel:

Meer dan 600 regionale standards op het gebied van agrarische producten, voedings- en genotmiddelen en andere relevante wetgeving

Marktgegevens en statistieken

Nuttige site overheid Oman: http://www.mocioman.gov.om/english/links/ministry_links.html

Nederlandse Landbouwwraad te Riyad:

http://www.holland.org.sa/dutch_pages/d_land_landb.htm

Nederlandse ambassade te Muscat:

<http://www.nlembassyoman.org/>

OOSTENRIJK

Nederlandse agrarische export: 2003 € 597.595.000, 2004 € 614.211.000, 2005 € 666.462.000 en in 2006 € 700.582.000

De warenwet van Oostenrijk is gebaseerd op Oostenrijke (Codex Alimentarius Austriacus) en (geharmoniseerde) EU-wetgeving. De warenwetgeving van Oostenrijk verschijnt in 3 losbladige boekwerken. Uitgeverij is “Verlag Brüder Hollinek”, Purkersdorf, internet: <http://www.hollinek.at/>

Er is ‘eigen’ Oostenrijke warenwetgeving op enkele gebieden, b.v. vleesproducten en alcoholische dranken. De staatscourant is het Bundesgesetzblatt. De etikettering kan het beste in het Duits geschieden.

Belangrijkste warenwettelijke gegevens bij de Directie Industrie en Handel aanwezig:

- Bovengenoemde losbladige warenwet in de Duitse taal
- Diverse internet sites
- Marktgegevens en statistieken

Nederlandse ambassade te Wenen:

<http://www.netherlands-embassy.at/index.htm>

PAKISTAN

Nederlandse agrarische export in miljoen €, 2003 € 14.8; 2004 € 18.1; 2005 € 21.6; 2006 € 25.6

Pakistan heeft een eigen warenwet. Deze is gebaseerd op Britse, Codex Alimentarius en Islamitische (halal) wetgeving. Basiswetgevingen zijn de “Pure Food Ordinance 1960” en de “West Pakistan Pure Foods Rule 1965”. Deze zijn in de loop der jaren diverse keren gewijzigd. Uitgeverij Nadeem, Lahore heeft de wetgeving gepubliceerd in boekvorm. Titel: The Pure Food Law 2002

De staatscourant van Pakistan is de Gazette of Pakistan, te vinden op onderstaande site.

Bij de Directie Industrie en Handel aanwezige wetgeving:

Boekwerk The Pure Food Laws (volledig in het Engels)

Marktgegevens en statistieken

Nuttige site van de overheid: <http://www.pakistan.gov.pk/>

Nederlandse Ambassade: <http://www.netherlandsembassy.org.pk/>

POLEN

Nederlandse agrarische export: 2003 € 391.873.000, 2004 € 534.514.000, 2005 € 704.032.000 en in 2006 € 786.994.000

Polen bestaat uit 16 provincies en is het grootste land van de nieuwe toetreders tot de EU. Bij de toetreding op 1 mei 2004 waren de volgende belangrijke warenwettelijke regelingen van kracht:

Food Act no. 634 van 11 mei 2001, met amendementen, welke de Wet van 25 november 1970 verving
Trade Quality Act no. 44 van 21 december 2000, met amendementen.

Poolse wetgeving komt uit in het Pools. Etikettering dient in het Pools te geschieden. De Poolse Staatscourant is de Dziennik ustaw.

Diverse overheidsinstellingen zijn belast met voedselveiligheid, inspectie en certificering. Drie ministeries zijn betrokken: Landbouw, Gezondheid en Handel.

Enkele belangrijke sites:

Ministerie van Landbouw www.minrol.gov.pl

Ministerie van Gezondheid <http://www.mzios.gov.pl/>

Diensten Voedselinspectie <http://www.ijhar-s.gov.pl> en <http://www.gis.mz.gov.pl>

National Food and Nutrition institute http://www.izz.waw.pl/izz_en/prevention.html

Normeninstituut <http://www.pkn.pl> en Verpakkingeninstituut <http://www.cobro.org.pl>

Bij Directie Industrie en Handel aanwezig:

Diverse originele wetten

Landbouwwaad Nederlandse Ambassade Warschau <http://www.nlembassy.pl/index.htm>

PORTUGAL

Nederlandse agrarische export: 2003 € 323.606.000, 2004: € 320.964.000, 2005 € 295.086.000 en in 2006 € 344.266.000

De warenwet van Portugal is gebaseerd op Portugese en (geharmoniseerde) EU-wetgeving. Portugal brengt een keer per jaar een uitgebreid overzicht uit (in het Portugees) van ruim duizend wetten op warenwettelijk gebied. De titel luidt Legislacao portuguesa: sector alimentar. IBN 0873-9617. Deze collectie wordt gemaakt door het Ministerio da Agricultura te Lissabon, internet:

http://www.min-agricultura.pt/servlet/page?_pageid=19,161&_dad=extcnt&_chema=PORTAL30

Belangrijkste wetgeving bij de Directie Industrie en Handel aanwezig:

- Bovengenoemd overzicht Legislacao portuguesa op hoofdonderwerp ingedeeld (algemeen, additieven dranken, vlees, zuivel etc)
- Diverse Portugese wetten
- Marktgegevens en statistieken

Etikettering dient in de Portugese taal plaats te vinden.

Nederlandse Ambassade te Lissabon:

<http://www.emb-paisesbaixos.pt/>

ROEMENIË

Nederlandse agrarische export 2003 in miljoenen €: in 2003 € 64, in 2004 € 89, in 2005 € 111 en in 2006 € 142.

De warenwet van Roemenië is gebaseerd op nationale wetgeving, EU-wetgeving en Codex Alimentarius (<http://www.who.int/foodsafety/codex/en/>)

Individuele standaarden van producten worden vastgelegd door het Romanian Standards Institute, het I.R.S.= Institutul Roman de Standardizare, Boekarest. Alle wetgeving in het Roemeens. Nieuwe wetgeving wordt gepubliceerd in het Roemeens in de staatscourant: Monitorul Oficial (M.O.) al Romaniei. Roemenië is per 1 januari 2007 lid van de EU geworden.

Belangrijkste gegevens bij de directie Industrie en Handel aanwezig:

- Diverse Roemeense wetten en internet sites
- Marktgegevens en statistieken

LNV vertegenwoordiging: <http://www.olanda.ro/>

Romanian Ministry of Agriculture, Forestry and Rural Development	- www.maap.ro
Romanian Ministry of Communications and Information technology	- www.mcti.ro
Romanian Ministry of Economy and Commerce	- www.minind.ro
Romanian Ministry of Environment and Water Management	- www.mmediu.ro
Romanian Ministry for European Integration	- www.mie.ro
Romanian Ministry of Public Finance	- www.mfinante.ro
Romanian Ministry of Transports, Constructions and Tourism	- www.mt.ro
National Institute for Statistics	- www.insse.ro
Agency for Small and Medium Sized Enterprises	- www.mimmc.ro

RUSLAND

Nederlandse agrarische export: 2003: € 750.671.000, 2004 € 724.873.000, 2005 € 790.837.000 en in 2006 € 1.085.281.000.

De Hygiëne wetgeving betreffende Kwaliteit en Veiligheid van Levensmiddelen van het Ministerie van Gezondheid, van kracht op 1 september 2002, beschrijft de voorwaarden waarop zowel lokaal geproduceerde als geïmporteerde levensmiddelen op de markt mogen komen. Deze wetgeving is gebaseerd op een groot aantal andere wetten uit de negentiger jaren of ouder. Russische wetgeving verschijnt uitsluitend in het Russisch. Door de overeenkomst met de EU in 1994 werden formeel de kwantitatieve restricties op handel met Rusland afgeschaft. Slechts in enkele gevallen zijn quota toegestaan, b.v. sterke drank, vis en suiker. Voor bepaalde groepen goederen bestaan in Rusland specifieke bepalingen. Daarom is het raadzaam zich altijd door de importeur te laten informeren over de geldende voorschriften. Ter bescherming van de gezondheid en veiligheid moeten bepaalde goederen bij invoer in Rusland zijn voorzien van een conformiteitscertificaat. Het certificaat, het zgn. GOST-R-certificaat, geeft aan dat de goederen voldoen aan Russische veiligheids- en kwaliteitsnormen. Gosstandart in Moskou is de coördinerende instantie voor afgifte van de certificaten. Verder zijn er enkele instanties in Rusland die voor bepaalde producten ook certificaten mogen afgeven, zoals het Ministerie van Landbouw te Moskou. Sinds 1 januari 1998 is het 'mark of conformity' (een Russische variant op het CE-merk) op de verpakking verplicht voor voedingswaren, consumentengoederen en technische producten. Dit keurmerk is verbonden aan het conformiteitscertificaat en wordt niet los verstrekt. Het keurmerk kan worden geïntegreerd in de labels of etiketten van producten of door een sticker op het product worden aangebracht. De regeling geldt voor lokaal geproduceerde en ingevoerde goederen, zodra deze op de Russische consumentenmarkt worden gebracht. In de toekomst wordt voor bepaalde producten een 'hologramsticker' als keurmerk verplicht, bijvoorbeeld voor alcoholische dranken. Regelgeving hieromtrent is nog niet van kracht. Voor een aantal goederen is, naast het conformiteitscertificaat, een certificaat van het Goskomsanepidnadzor vereist (een zogenoemde hygienic conclusion). Deze dienst is vergelijkbaar met een Keuringsdienst van Waren. Keuring door Goskomsanepidnadzor geldt onder meer voor een groot aantal levensmiddelen, geur-, smaak- en kleurstoffen, conserveringsmiddelen, landbouwgrondstoffen en bestrijdingsmiddelen. Gosstandart heeft diverse organisaties aangewezen en geautoriseerd om deze certificaten af te geven.

Alle goederen, zowel voedingsmiddelen als non-food artikelen, die via de detailhandel aan de Russische consument worden verkocht, moeten zijn voorzien van etiketten in de Russische taal. Het belangrijkste doel is de klant te informeren over wat hij koopt. De producten moeten productinformatie bevatten op de verpakking of - bij zeer kleine producten - op een bijsluiter. Etiketten moeten het volgende weergeven: naam en adres van de producent of importeur, land van oorsprong, de productnaam, de hoeveelheid en de uiterste houdbaarheidsdatum. De productie- en houdbaarheidsdata mogen niet zijn verwerkt in een code, maar moeten voluit vermeld worden ('manufactured/produced on ...' of 'date of production ...' en 'expiry date ...'). Daarnaast moet een etiket een bewaaradvies, een gebruiksaanwijzing en informatie over de gebruikte ingrediënten en voedingswaarde bevatten. Als bij goederen een gebruiksaanwijzing wordt geleverd, moet dit op de etikettering worden aangegeven. De verplichting om Russische tekst te gebruiken geldt voor producten die aan consumenten worden geleverd. Naast Russische kunnen ook Engelse en Duitse teksten op etiketten van verpakkingen worden gebruikt. De Russische tekst kan bijvoorbeeld door een sticker op een bestaand label worden aangebracht.

Voor veterinaire belemmeringen kunt u in Nederland bij het Veterinair Informatie Punt, het VIP, <http://bedrijfsnet.pve.agro.nl> en fytosanitaire belemmeringen bij de Plantenziektenkundige Dienst, de PD, zie www.minlnv.nl, terecht. De LNV Vertegenwoordiging te Moskou, de Landbouwrapad met zijn medewerkers, is er om u te helpen bij uw agrarische export: <http://www.netherlands-embassy.ru/>

Bij de Directie Industrie en Handel aanwezig: samenvattingen van wetgeving in het Engels, internet sites, marktgegevens en rapporten, statistieken en overige informatie.

SAOEDI-ARABIË

Nederlandse agrarische export: 2003 € 252.391.000, 2004 € 254.191.000, 2005 € 248.881.000 en in 2006 € 286.212.000

De warenwetgeving van Saoedi-Arabië wordt vorm gegeven in de vele 'standards' afkomstig van de S.A.S.O. = Saudi Arabian standard Organiation en de G.C.C = Gulf Cooperation Council. Beide organisaties hebben hun hoofdkwartier in Riyad. De G.C.C is een 'losse federatie': haar wettelijke normen zijn niet dwingend, d.w.z. de leden van de Council zijn vrij om de Golfnormen om te zetten in hun eigen wetgeving. De leden zijn: Saoedi Arabië, de Emiraten, Koeweit, Bahrein, Katar (Qatar) en Oman. De S.A.S.O. heeft enkele duizenden 'standards' in haar beheer (Engels/Arabisch). Samen met de Landbouwwraad, Nederlandse Ambassade te Riyad is er een uitvoerige verzameling van agrarische, voedings- en genotmiddelen en andere relevante wetgeving.

Via onder meer het blad Berichten Buitenland van de Directie Industrie en Handel worden belangrijke nieuwe aanwinsten aangekondigd.

Saoedi-Arabië kent invoerverboden voor o.m. varkens, varkensvlees en alcoholische dranken. Alle van dieren afkomstige producten dienen 'halal' te zijn. De controles aan de grenzen zijn streng.

Bij de Directie Industrie Handel aanwezige wetgeving

- Meer dan 600 standards van de S.A.S.O., de G.C.C. en individuele staten
- Marktgegevens en statistieken

Nuttige site S.A.S.O.: <http://www.saso.org>

Landbouwwraad te Riyad: http://www.holland.org.sa/dutch_pages/d_land_landb.htm

SINGAPORE

Nederlandse agrarische export: 2003 € 82.936.000, 2004 € 83.606.000, 2005 € 78.961.000 en in 2006 € 75.990.000

Singapore heeft een eigen warenwet: The Food Regulations 1988 + amendementen. De Food Control Department te Singapore, is verantwoordelijk voor de warenwet. Naast de algemene warenwet zijn er een groot aantal afzonderlijke wetten.

De staatscourant is de Government Gazette.

Belangrijkste documentatie bij de Directie Industrie en Handel:

- Bovengenoemde Food Regulations
- Diverse afzonderlijke wetten en berichten

- Marktgegevens en statistieken

Tenslotte:

In- en uitvoerinformatie op de site van de Singapore Customs: <http://www.traderegister.gov.sg>

Site van de overheid: <http://www.gov.sg>

Nederlandse ambassade: <http://www.nethemb.org.sg/>

Nederlandse landbouwraad: http://www.netherlandsembassy.or.id/html/agriculture_affairs.cfm

SLOVENIË

De Nederlandse agrarische export in miljoen € bedraagt: in 2003 46, in 2004 58, in 2005 79 en in 2006 73.

Slovenië werd op 1 mei 2004 lid van de EU. Zowel het Ministerie van Gezondheid als het Ministerie van Landbouw zijn nauw betrokken bij de warenwetgeving van Slovenië. Alle ex-Joegoslavische wetgeving is nu grotendeels omgezet in EU-wetgeving. Er zijn nog Sloveense/Joegoslavische wetten maar die hebben betrekking op lokaal geproduceerde producten. Producten afkomstig uit de EU-landen hebben vrije toegang tot de Sloveense markt. EU-wetgeving op het gebied van etikettering en verpakking, additieven en samenstellingseisen van producten is overgenomen in de Sloveense warenwet. Etikettering dient in het Sloveens te geschieden.

Enkele belangrijke sites:

Ministerie van Gezondheid:

www.mz.gov.si

Ministerie van Landbouw

www.mkqp.gov.si

Ministerie van Financiën/Douane:

www.carina.gov.si

Voor alle ambassades en consulaten in de regio:

www.minbuza.nl

SLOWAKIJE

De Nederlandse agrarische export in 2003 € 53.037.000, 2004 € 64.147.000, 2005 € 67.695.000 en in 2006 € 92.694.000

Slowakije werd lid van de EU op 1 mei 2004. Belangrijk is de Food Act no. 152/1995, met daarna veel amendementen. Slowakije neemt in rap tempo EU voorschriften op in haar warenwet. Het totaal aan wetten heet de Slovak Food Code. Niet-EU producten waarvoor geen EU-wetgeving bestaat dienen te voldoen aan de nationale Slowaakse wetgeving. Twee ministeries houden zich vooral met de warenwet bezig, t.w. het Ministerie van Landbouw en het Ministerie van Gezondheid. De etikettering dient in het Slowaaks te geschieden, maar daarnaast mogen ook andere talen op het etiket voorkomen. Het Standaardisatie Instituut is belast met nationale en internationale standaarden.

Ministerie van Landbouw: <http://www.mpsr.sk>

Ministerie van Gezondheid: <http://www.health.gov.sk>

Veterinaire Dienst: <http://www.svps.sk>

Standards Instituut: <http://www.normoff.gov.sk>

Bij de Directie Industrie en Handel aanwezig:

Originele, vertaalde, Slowaakse wetgeving

Samenvattingen van Slowaakse wetgeving

Marktinformatie en statistieken

Nederlandse Ambassade: <http://www.hollandskoweb.com/>

SPANJE

Nederlandse agrarische export: 2003 € 1.565.889.000, 2004 € 1.731.291.000, 2005 € 1.799.356.000 en in 2006 € 1.799.317.000

De warenwet van Spanje getiteld “Legislacion alimentaria de aplicacion en Espana” is gebaseerd op nationale en (geharmoniseerde) EU-wetgeving.

De warenwet is bijzonder uitgebreid: hij bestaat uit meer dan 20 losbladige boekdelen. De reden is dat er naast nationale wetgeving veel afzonderlijke wetgeving t.b.v. de autonome gebieden bestaat. Er zijn 17 autonome gebieden. Er is een uitgebreide index zowel op onderwerp al op ‘autonoom gebied’. Spanje heeft specifiek eigen (nationale)- dan wel streekwetgeving b.v. vleesproducten (chorizo), kaas (queso zamorano), of dranken (rioja).

De warenwet is volledig in het Spaans. Hij wordt een keer per jaar ververst. Uitgeverij: EYPASA, Madrid (e-mail: informacion@eypasa.com). De warenwet is ook op CD ROM verkrijgbaar.

Etikettering dient in het Spaans (Castilliaans) te geschieden. Traditionele producten die exclusief geproduceerd en gedistribueerd worden binnen een bepaald autonoom gebied mogen in die streektaal geëtiketteerd zijn (b.v. Baskisch, Catalaans etc).

Belangrijkste wetgeving bij de directie Industrie en Handel aanwezig:

- index van bovengenoemde losbladige wetgeving
- marktgegevens, statistieken en sites

Landbouwraad te Madrid:

<http://www.embajadapaisesbajos.es/WebiteNL/lnv/landbouwraad.htm>

SYRIË

Nederlandse agrarische export in miljoen €: in 2003 30.1 - in 2004 34.- - in 2005 29.6 – in 2006 47.7

De Syrische organisatie SASMO, Syrian Arab Organization for Standardisation and Metrology, is belast met de vele Syrische standards, b.v. produktstandards voor bier, niet-alc.dranken, chocolade en snoep, zuivel, vetten en oliën, vis, bakkerijproducten, groente en fruit,vlees etc., of algemene standards voor radioactiviteit, doorstraling, pesticiden, additieven.

Voor bepaalde levensmiddelen gelden invoerverboden, kunstmatige zoetstoffen als sacharine zijn eveneens verboden. Het is beste is het Ministerie van Handel al dan niet via de importeur te benaderen over de meest recente situatie. Voor praktisch alle goederen geldt dat ze rechtstreeks dienen te zijn verscheept vanuit het land van productie (uitzonderingen: suiker, koffie, rijst). Zgn. 'gezonde voeding' dient vooraf door het Ministerie van Gezondheid te worden geautoriseerd. GMO-gewassen mogen niet worden geïmporteerd.

Voor de meeste producten geldt Arabisch als de etiketteringstaal, voor een aantal is Frans of Engels acceptabel. Gelieve dit af te stemmen met de importeur.

Enkele sites:

Ministerie van Landbouw: <http://www.syrianagriculture.org/>

Ministerie van Gezondheid: <http://www.moh-syria.com/>

Ministerie van Informatie: <http://www.moi-sy.com/>

Kamer van Koophandel: <http://www.dcc-sy.com/dcc04/index.php>

SASMO: <http://www.sasmo.org/>

Bij Industrie en handel aanwezig

samenvattingen Syrische wetgeving, originele wetgeving, marktinformatie en statistieken

Nederlandse ambassade zie <http://www.minbuza.nl>

TAIWAN

De Nederlandse agrarische export naar Taiwan afgerond op € miljoen: in 2003 € 109 in 2004 € 124 in 2005 € 123 en in 2006 € 131.

De warenwet van Taiwan is geregeld in de Food Sanitation Law 1975, met amendementen alsmede de Enforcement Rules 1981, met amendementen. Er bestaan daarnaast o.m. eigen Chinese standards voor babyvoeding, dranken, zuivel, vetten en oliën, vis, bakkerijproducten, groente en fruit, vlees. Zgn. 'gezonde voeding' dient vooraf getest en geregistreerd te worden. Etikettering dient in het Chinees te geschieden, minimum grootte der karakters 2mm lengte/breedte, met enkele uitzonderingen voor zeer kleine verpakkingen.

Nuttige sites:

Bureau of Standards: http://www.bsmi.gov.tw/english/wto_list.htm

Wettelijke Databank: <http://law.moj.gov.tw/eng/>

Ministerie van Gezondheid: <http://www.doh.gov.tw/EN/Webpage/index.aspx>

Bureau Buitenlandse Handel: <http://eweb.trade.gov.tw/>

Government Information Office: <http://www.gio.gov.tw/>

Bij Industrie en handel aanwezig

samenvattingen wetgeving, originele wetgeving, marktinformatie en statistieken

TANZANIA

Nederlandse agrarische export naar Tanzania in miljoen € : in 2002 5.3 - in 2004 5.3 - in 2005 5.9 – in 2006 7.2

Tanzania is een der armste landen op aarde. Het Tanzania Bureau of Standards, TBS, Dar-es-Salaam, <http://www.tbs-tz.org/> beschikt over Tanzania-standards, Codex Alimentarius- en ISO-standards op allerlei gebied. De Ministeries van Gezondheid en Landbouw zijn direct betrokken bij het handhaven van warenwettelijke richtlijnen. De Foods and Drugs Authority is de uitvoerende instantie. Voor een groot aantal producten is registratie vooraf noodzakelijk.

De warenwet van Tanzania is de Food, Drugs and Cosmetics Act 2003. Deze staat op de site: <http://www.tfda.or.tz> Op deze site vindt u ook aanvullende richtlijnen.

Andere nuttige sites:

Overheid Tanzania: <http://www.tanzania.go.tz/index2E.html>

Nederlandse Ambassade: <http://www.netherlands-embassy.go.tz/>

Tanzania pagina: <http://tanzania.pagina.nl/>

Bij de directie Industrie en handel aanwezig:

de warenwet, samenvattingen, marktinformatie en statistieken

THAILAND

De Nederlandse agrarische export naar Thailand bedroeg in 2003 € 81.021.000, 2004 € 77.356.000, 2005 € 80.558.000 en in 2006 € 76.896.000

De warenwet van Thailand wet BE 2522 uit 1979, met amendementen, alsmede aanvullende importprocedures staan op internet http://www.fda.moph.go.th/eng/eng_food/foodmain.html. Het Ministerie van Public Health and de Food and Drugs Administration (FDA) zijn de instanties welke belast zijn met de warenwettelijke regelingen. Geïmporteerde levensmiddelen dienen geregistreerd te staan bij de FDA. Etikettering dient in het Thai plaats te vinden, maar daarnaast mag een vreemde taal op het etiket staan. Het Ministerie van Landbouw is belast met de controle op groente en fruit. Bij aankomst van de goederen in Thailand dient de importeur contact op te nemen met de douane: <http://www.customs.go.th/Customs-Eng/indexEng.jsp>

Bij de Directie Industrie en Handel aanwezig:

originele wetgeving, samenvattingen, marktinformatie en statistieken

Ambassade van Nederland: <http://www.netherlandsembassy.in.th/>

Algemeen: <http://thailand.pagina.nl/>

TSJECHIË

Nederlandse agrarische export: 2003 € 136.413.000, 2004 € 206.225.000, 2005 € 285.323.000 en in 2006 € 318.854.000

Bij toetreding tot de EU op 1 mei 2004 waren de volgende belangrijke warenwettelijke regelingen van kracht:

Wet no 110 van 24 april 1997 betreffende Levensmiddelen en tabaksproducten + amendementen

Wet no 258 van 14 juli 2000 betreffende de Volksgezondheid

Wet no 146 van 20 maart 2002 betreffende de Voedselcontrole + amendementen.

De SZPI, <http://www.szpi.gov.cz/cze/default.asp>, is de controle instantie, de SVSCR <http://www.svscr.cz> is de veterinaire dienst, het Ministerie van Gezondheid vindt u op <http://www.mzcr.cz>, het Ministerie van Landbouw op <http://www.mze.cz>. De sites zijn in het Tsjechisch maar hebben een Engels gedeelte.

De etikettering dient in het Tsjechisch te geschieden.

Aanwezig bij de Directie Industrie en Handel

originele en enkele vertaalde Tsjechische wetten
marktrapporten, factsheets, sites
statistische informatie

Landbouwraad te Praag: <http://www.netherlandsembassy.cz>

TURKIJE

Nederlandse agrarische export 2003 € 134.946.000, 2004 € 155.705.000, 2005 € 172.602.000 en in 2006 € 167.877.000

De warenwetgeving van Turkije is geregeld in de Turkish Food Law, Turkish Food Codex en Turkish Regulations. Deze omvangrijke wetgeving is gebaseerd op Turkse, Codex en EU-wetgeving. De wetgeving is in het Turks. Het TSE=Türk Standardlari Entytuu (Turks Normen Instituut) te Ankara, <http://www.tse.org.tr>, publiceert jaarlijks overzichten van de talrijke normen.

Bij de directie Industrie en Handel aanwezige wetgeving

- Turkish Food Code
- Boekwerk Turkse normen (Turks en Engels) van genoemd Instituut
- Individuele normen
- Marktgegevens, statistieken, internet sites

De Turkse staatscourant is de Remi Gazete.

Landbouwraad te Ankara:

<http://www.nlankagr.com/hollanda1alt.htm>

VERENIGDE ARABISCHE EMIRATEN

Nederlandse agrarische export naar de Verenigde Arabische Emiraten afgerond op miljoen € : in 2003 145 - in 2004 149 - in 2005 171 – in 2006 217.

De Verenigde Arabische Emiraten is een federatie van 7 onafhankelijke staten bestaande uit Abu Dhabi (hoofdstad), Dubai, Sharjah, Ras AL Khaimah, Ajman, Umm Al Quwain en Fujairah. De wetgeving van de Emiraten volgt die van de G.C.C., Gulf Cooperation Council, welke de zgn. Gulf Standards uitbrengt.

De Verenigde Arabische Emiraten publiceren een lijst van alle Emiraten-standards. Het hoofdkwartier hiervan is het Directorate of Standardization and Metrology te Abu Dhabi. Ieder van de 7 staten beschikt daarnaast ook over eigen, locale wetgeving. Er bestaan kleine verschillen tussen de afzonderlijke Emiraten, b.v. additievenwetgeving. Invoer van varkens en varkensvlees almede alcoholische dranken zijn óf verboden óf aan zeer strenge invoereisen onderworpen. Dierlijke producten dienen 'halal' gecertificeerd te zijn.

Samen met de Landbouwwaad, Nederlandse Ambassade te Riyad is een uitgebreide collectie 'standards' van de regio aangelegd.

Belangrijkste gegevens bij de directie Industrie en Handel:

- Meer dan 600 regionale standards op het gebied van agrarische producten, voedings- en genotmiddelen, en andere relevante wetgeving
- Overzicht van United Arab Emirates standards

- Marktgegevens en statistieken

Nuttige site overheid: <http://www.uae.org.ae>

Landbouwwaad te Riyad:

http://www.holland.org.sa/dutch_pages/d_land_landb.htm

VERENIGDE STATEN VAN AMERIKA

Nederlandse agrarische export 2003 € 2.064.509.000, 2004 € 1.858.569.000, 2005 € 1.810.706.000 en in 2006 € 1.960.312.000

Alle wetgeving (Code of Federal Regulations, afgekort CFR) staat op internet. De bekende site <http://www.fda.gov> geeft uitvoerige informatie over ontwerpwetgeving (proposals) en definitieve wetgeving (final rules). Alles wordt gepubliceerd in het Federal Register, de staatscourant van de U.S.A. Genoemde site van de FDA (Food and Drugs Administration) geeft uitvoerige aanvullende informatie naar andere overheidsorganisaties. Op deze site vindt u ook de 'counterterrorism' wetgeving. Etikettering dient in het Engels te geschieden. De warenwet van de V.S. heeft mondiaal grote invloed door zijn uitgebreidheid (trendsetter). Het probleem van het zoeken op internet is echter dat de Amerikaanse warenwet zo enorm uitgebreid is; zonder enige achtergrondinformatie verdwaalt de lezer al gauw in het grote warenwettelijke (internet)bos. Site van het Federal Register: <http://www.gpoaccess.gov/fr/index.html>

De warenwet van de Verenigde Staten is opgebouwd in reeksen, de zogenaamde Titles. De nummering loopt van Title 1 tot en met 50. De omvang van elke Title verschilt sterk. Zo omvat Title 21 maar liefst 9 afzonderlijke boekwerken. Title 27 bijvoorbeeld bestaat uit slechts 2 afzonderlijke boekwerken. Elke Title reeks gaat over een bepaald (hoofd)onderwerp. Voor de agribusiness zijn de volgende Titles van groot belang:

Title 7 reeks: Agriculture
Title 9 reeks: Animals and animal products
Title 19 reeks: Customs duties
Title 21 reeks: Food and drugs
Title 27 reeks: Alcohol, Tobacco product and firearms
Title 40 reeks: Protection of environment
Title 50 reeks: Wildlife and fisheries.

Naast de elektronische versie van alle wetgeving is er ook de papieren versie van het dagelijks uitkomend Federal Register en de eens per jaar uitkomende boekwerken (Title).

Belangrijkste wetgeving e.d. bij de directie Industrie Handel aanwezig:

- De CFR Index and Finding Aid, een warenwettelijk trefwoordenboek.
- Het jaarlijks verschijnend boek 'The Almanac of the canning, freezing, preserving Industries'; dit boek is een uitgebreide samenvatting van de Amerikaanse voedingsmiddelenwetgeving.
- Marktgegevens en statistieken
- Handleiding export van de Landbouwwaad te Washington

Nuttige sites:

Animal and Plant Health Inspection Service (APHIS): <http://www.aphis.usda.gov/>

Department of Agriculture: <http://www.usda.gov/>

Agricultural Marketing Service: <http://www.am.usda.gov/>

Foreign Agricultural Service: <http://www.fas.usda.gov/>

Diverse: <http://www.geocities.com/kw61820/govinfo.html> en <http://www.regulations.gov/>

Landbouwwaad te Washington: <http://www.netherlands-embassy.org/homepage.asp>

VERENIGD KONINKRIJK

Nederlandse agrarische export 2003 € 5.521.908.000, 2004 € 5.542.317.000, 2005 € 5.856.373.000 en in 2006 € 6.486.132.000

De warenwet van het Verenigd Koninkrijk is gebaseerd op eigen wetgeving en (geharmoniseerde) EU-wetgeving. De eigen wetgeving omvat wetgeving die geldt voor het gehele Verenigd Koninkrijk, dan wel specifiek voor Noord Ierland, Schotland, Wales of Engeland. Het Verenigd Koninkrijk heeft b.v. eigen wetgeving t.a.v etikettering (maten en gewichten), chocolade, jelly, visproducten en alcoholische dranken. Ook zijn er Codes of Practice - dit zijn adviserende bepalingen.

De warenwet van het Verenigd Koninkrijk is bijzonder uitgebreid en gedetailleerd. Hij komt uitsluitend uit in de Engelse taal, losbladig, en bestaat uit 4 flinke boekdelen, welke een keer per jaar ververs worden. Uitgeverij is de firma Thomson, Sweet & Maxwell, Andover, Hampshire, internet: <http://www.sweetandmaxwell.co.uk/index.html>

Belangrijkste wetgeving bij de directie Industrie en Handel aanwezig:

Losbladige warenwet als boven genoemd, voorzien van een uitstekend trefwoordenregister

Marktgegevens en statistieken

Ten slotte:

De Britse overheid is zeer actief in het verspreiden van wettelijke informatie via internet:

Department for Environment, Food and Rural Affairs: <http://www.defra.gov.uk>

Her Majesty's Stationery Office: <http://www.hmsso.gov.uk>

Parlement: <http://www.parliament.uk>

Official documents: <http://www.officialuk.co.uk>

Department of Health: <http://www.doh.gov.uk>

Department of Trade and industry: <http://www.dti.gov.uk>

Food Standard Agency: <http://www.food.gov.uk>

Landbouwwaad te Londen:

http://www.netherlands-embassy.org.uk/agriculture_ned.htm

VIETNAM

De Nederlandse agrarische export naar Vietnam bedroeg in miljoen €: in 2002 € 36, in 2003 € 46, in 2004 € 65, in 2005 € 59, in 2006 € 52

De warenwettelijke regelingen zijn afkomstig van het Ministerie van Gezondheid: <http://www.moh.gov.vn/English/>. Een aantal producten zoals dranken, vetten en oliën, vis, bakkerijproducten, vlees, rijst, producten in blik e.d. zijn vastgelegd in hygiënewetgeving, deel 1 uit 1992, met amendementen in 1994 en 1995. Additievenwetgeving is vastgelegd in wet 3742 uit 2001 en de etiketteringswetgeving is van 1995, met een amendement in 1999. De etikettering dient in het Vietnamees te geschieden. Er bestaan zo'n 5000 specifieke Vietname standards. Het STAMEQ, Directorate for Standards and Quality of Vietnam is hiervoor verantwoordelijk: <http://www.vsc.org.vn/en/default.asp>

Nederlandse ambassade te Vietnam: <http://www.netherlands-embassy.org.vn/>

Algemeen: <http://vietnam.pagina.nl/>

Bij de Directie Industrie en handel aanwezig:

originele of vertaalde wetgeving, samenvattingen van wetgeving, marktinformatie en statistieken

WIT-RUSLAND (BELARUS)

De Nederlandse agrarische export naar Wit-Rusland bedroeg in 2006 € 41.350.000 en de agrarische import was in 2006 € 9.673.000

Wit-Rusland is sinds 1991 onafhankelijk na 70 jaar deel uitgemaakt te hebben van de USSR. In de praktijk is het erg lastig om betrouwbare warenwettelijke informatie te bemachtigen. Het is zeer te adviseren om nauw samen te werken met een goede importeur. Net als in Rusland waar men met vele 'Gosstandarts (GOST)' werkt, werken de Wit-Russen met Belstandart normen. Deze zijn vaak overgenomen van de Russen. Ze lijken in het geheel niet op de Europese wetgeving, noch op de Codex Alimentarius. Bijna alle normen zijn niet vertaald. Etikettering dient te geschieden in het Wit-Russisch en/of Russisch.

Enkele instanties:

1 Committee of Standardization and Certification

www.gosstandart.gov.by/index.php

2 State Institute of Standardization and Certification

www.belgiss.org.by

3 State institute for metrology

www.belgim.by/theme/en/home

4 Information Centre for Technical Barriers

www.nicwto.by/int_act.php?UrlLang=en

5 Ministerie van Buitenlandse Zaken

<http://www.mfa.gov.by/>

6 Ministerie van Landbouw en Levensmiddelen

<http://mshp.minsk.by/>

7 Ministerie van Gezondheid

<http://minzdrav.by/>

ZUID-AFRIKA

Nederlandse agrarische export 2003 € 50.570.000, 2004 € 56.900.000, 2005 € 58.886.000 en in 2006 € 65.609.000

Zuid Afrika heeft 9 provincies: Eastern Cape, FreeState, Gauteng, Kwazulu-Natal, Mpumalanga, Northern Cape, Northern Province, North West en Western Cape. De wetgeving wordt bepaald door het National Assembly en de National Council of Provinces.

Zuid-Afrika heeft een eigen warenwet. Hij is tweetalig: Engels en Afrikaans. Hij wordt gepubliceerd door Lex Patria Publishers, Mayville, onderdeel van de LexisNexis Group. Hij komt uit als losbladig boekwerk en wordt jaarlijks bijgewerkt. Basis wetgeving is "The Act no. 54/1972". De staatscourant van Zuid-Afrika is The Government Gazette/Staatskoerant. Etikettering dient tenminste in een van de officiële talen te geschieden.

Belangrijkste wetgeving bij de directie Industrie en Handel aanwezig:

- Bovengenoemde losbladige warenwet
- Afzonderlijke wetten, statistieken, sites

Nuttige sites:

<http://www.africa.info>

<http://www.polity.org.za>

Landbouwraad te Pretoria:

<http://www.dutchembassy.co.za/Argricul.htm>

ZWEDEN

Nederlandse agrarische export 2003 € 965.475.000, 2004 € 987.805.000, 2005 € 1.037.474.000 en in 2006 € 1.157.502.000

De Zweedse warenwet is in principe geharmoniseerd met die van de EU. Dit staat te lezen op het Engelse gedeelte van de Livsmedelsverket site. Daar vindt u ook de verwijzing naar de Zweedse warenwet, de Food Act SFS 1971:511, met amendementen, de Food Decree, de etiketteringswet en o.a. de pesticidenwet. Op deze site vindt u naast de wetgeving in het Zweeds en Engels, ook diverse levensmiddelen- en daaraan gerelateerde rapporten.

Bij de Directie Industrie en Handel aanwezig

diverse originele en vertaalde wetgeving
marktgegevens en statistiek

Nuttige sites:

National Food Administration (Livsmedelsverket) <http://www.slv.se/>

Ministerie van Landbouw en Levensmiddelen <http://www.sweden.gov.se/sb/d/2064>

Ministerie van Gezondheid <http://www.sweden.gov.se/sb/d/2061>

Jordbruksverket (S.J.V) <http://www.sjv.se/home.4.7502f61001ea08a0c7fff125607.html>

Nationaal veterinair instituut (S.V.A.) <http://www.sva.se/english/start.html>

LNV Vertegenwoordiging voor Zweden gevestigd te Kopenhagen:

<http://www.nlembassy.dk/agriculture.htm>

ZWITSERLAND

Nederlandse agrarische export: 2003 € 554.435.000, 2004 € 539.740.000, 2005 € 604.890.000 en in 2006 € 662.460.000

De warenwet van Zwitserland is gebaseerd op nationale en geheel of gedeeltelijk overgenomen EU-voorschriften. De warenwet van Zwitserland staat op: <http://www.admin.ch>
Op deze site staat eveneens de staatscourant.

De warenwet wordt ook in boekvorm uitgebracht bij de Eidgenössische Drucksachen- und Materialzentrale, Bern.

Etikettering dient in een van de officiële talen van Zwitserland te geschieden (Frans, Duits, Italiaans)

Belangrijkste wetgeving bij de directie Industrie en Handel aanwezig:

Warenwettelijke gegevens, marktgegevens, statistieken, sites

Nederlandse Ambassade te Bern:
<http://www.nlembassy.ch/>

Landenlijst en staatscouranten en sites

A

Afghanistan; Rasmi Jaridh /Official gazette <http://www.undpanbp.org/>
Albanië; Fletorja zyrtare <http://www.parlament.al/> en <http://www.mfa.gov.al/hqip/default.ap>
Algerije; Journal officiel <http://www.joradp.dz/HFR/Index.htm>
Andorra; Butlleti oficial del Principat d'Andorra <http://www.bopa.ad/bopa.nsf>
Angola; Diario da republica <http://www.parlamento.ao/legislacao.htm>
Antigua en Barbuda; Official gazette <http://www.antigua.gov.ag/parliament/regulation.htm>
Argentinië; Boletin oficial <http://www.biblioteca.jus.gov.ar/busquedas-legislacion.html>
Armenië; Hayastani hanrapetutyán pashtonakan teghekagir <http://www.parliament.am/>
Australië; Australia Gazette <http://www.ag.gov.au/portal/govgazonline.nsf> en <http://www.nla.gov.au/govpubs/>
Azerbeidzjan; <http://www.meclis.gov.az/>

B

Bahamas; Official gazette <http://www.bahamas.gov.b/bahamasweb/home.nsf>
Bahrein; Al-jareeda al rasmiyah <http://www.nuwab.gov.bh/> en <http://www.shura.gov.bh/ar/>
Bangladesh; Bangladesh gazette <http://www.parliamentofbangladesh.org/lic.html>
Barbados; Official gazette <http://www.parliamentbarbados.gov.bb/>
België; Moniteur Belge/Staatsblad <http://www.just.fgov.be/cgi/welcome.pl> en http://www.moniteur.be/index_nl.htm
Belize; Government Gazette <http://www.gazette.gov.bz/>
Benin; Journal officiel http://www.bj.refer.org/benin_ct/cop/assemble/index.htm <http://www.afrikinfo.com/lois/index.htm>
Bhutan; <http://www.dop.gov.bt/misc/index.htm>
Bolivia; Gazeta oficial <http://www.congreso.gov.bo/11leyes/index.html>
Bosnië & Herzegovina; Sluzbene novine <http://www.psbih.org/eng/zakonodavstvo/index.php>
Botswana; Government gazette <http://www.gov.bw/government/index.html>
Brazilië; Diario oficial <http://www.in.gov.br/>
Brunei Darussalam; Government gazette <http://www.brunei.gov.bn/e-gazette/index.htm>
Bulgarije; Durzhaven vestnik <http://www.parliament.bg/>
Burkina Faso; Journal officiel <http://www.legisburkina.bf/>
Burundi; Bulletin officiel du Burundi <http://www.hg.org/cgi-bin/redirect?url=http://www.yahoo.com/Regional/Countries/Burundi/>

C

Cambodja; http://www.bigpond.com.kh/Council_of_Jurists/somg.htm
Canada; Canada Gazette/Gazette officielle <http://canadagazette.gc.ca/index-e.html>
Centraal Afrikaanse Republiek; Journal officiel
Chili; Diario oficial <http://www.anfitrion.cl/>
China <http://www.china.org.cn/ch-gongbao/index.htm> en <http://www.lawinfochina.com/gazette.asp>
Colombia; Diario oficial http://www.imprenta.gov.co./print-int/HTML/frameset/inter_diariofi.htm
Comoren
Congo-Brazzaville; Journal officiel
Congo-Kinhasa Dem.Rep. ; Journal officiel
Cookeilanden
Costa Rica; Gaceta; <http://www.lagaceta.go.cr/>
Cuba; Gaceta oficial <http://www.gacetaoficial.cu/>
Cyprus; Episemos ephemeris tes demokratias, nomoshedia <http://www.parliament.cy/>

D

Denemarken; Lovtidende <http://www.retsinfo.dk/>

Djibouti; Journal officiel <http://www.presidence.dj/>

Dominica; Official gazette

Dominicaanse Republiek; Gaceta oficial <http://www.seic.gov.do/digenor/index.aspx>

Duitsland; Bundesgesetzblatt/Bundesanzeiger <http://bundesanzeiger.de/index.php> en <http://www.anzeiger.de>

E

Ecuador; Registro oficial <http://www.dlh.lahora.com.ec/paginas/judicial/paginas/RegistrosOficiales.htm>

Egypte; Al-jaridat al-rasmiah

El Salvador; Diario oficial <http://www.minter.gob.sv/imprensa/>

Equatoriaal Guinea; Boletin oficial del estado

Eritrea

Estland; Pravoye akty Estonii <http://www.riigiteataja.ee/ert/ert.jsp> en <http://www.legaltext.ee/indexen.htm>

Ethiopië; Negarit gazeta

F

Fiji; Fiji republic gazette

Filippijnen; Official gazette

Finland; Forfattningssamling <http://www.finlex.fi/>

Frankrijk; Journal officiel <http://www.legisfrance.org/html/index.html> en <http://www.legisfrance.gouv.fr>

G

Gabon; Official gazette

Gambia; Gambia gazette

Georgië

Ghana; Ghana gazette

Grenada; Government gazette

Griekenland; Ephimeri tis kivernieos: tefos proton <http://www.et.gr/>

Guatemala; Diario

Guinee; Journal officiel

Guinee-Bissau; Boletim oficial

Guyana; Regulations

H

Haïti; Le moniteur

Honduras; La gaceta

Hongarije; Magyar kozlony <http://www.ktm.hu/>

I

Ierland; Iris oifigiuil <http://www.irisoifigiuil.ie/index.htm>

India; Gazette of India

Indonesië; Lembaran negara Republik Indonesia ; Berita negara Republik Indonesia

Irak; Alwaqai aliraqiya

Iran; Rouzname Rasmi Jumhuri Islami Iran

Israël; Laws of the state of Israel

Italië; Gazzetta ufficiale <http://www.gazzettaufficiale.it/index.jsp> en <http://www.parlamento.it/>

Ivoorkust; Journal officiel

IJsland; Stornarti dindi. A-deild <http://stjornartidindi.is/servlet/stjrtid>

J

Jamaica; Laws of Jamaica
Japan; Kampo <http://www.kantei.go.jp/jp/kanpo/digest-bk.html>
Jemen; Official gazette
Joegoslavië; Sluzbeni list
Jordanië; Al jarida al rasmiyya

K

Kaapverdië; Boletim official <http://www.parlamento.cv/biblioteca/2000.htm>
Kameroen; Journal officiel <http://www.cm.refer.org/assnat-cm/journalo.htm>
Kazakstan; Aktiler zhinagy Kazakstan
Kenia; Kenya gazette
Kirgizië; Vedomosti verkhovnogo sovieta Respubliki Kyrgyztan
Kiribati; Laws of the Republic of Kiribati
Koeweit; Al Kuwait al yawn
Kroatië; Narodne novine <http://www.nn.hr/>
Kyrgyztan; Zhogorku sovetenin vedomosttoru

L

Laos
Lesotho; Lesotho government gazette
Letland; Latvijas votnesis <http://www.vestnesis.lv/index.php>
Libanon; Argu de la legislation libanaise
Liberia
Libië
Liechtenstein; Landesgesetzblatt <http://www.gesetze.li/>
Litouwen; Vetomosti litovskoi respubliki http://www3.lrs.lt/pls/inter/veliausios_zinios en http://www3.lrs.lt/pls/inter/www_viewer.ViewTheme?p_int_tv_id=34&p_kalb_id=2
Luxemburg; Memorial <http://www.legislux.lu/>

M

Macau; MSAR Gazette <http://www.imprensa.macao.gov.mo/bo/pt/>
Macedonië; Sluzhben venik <http://www.slvesnik.com.mk/>
Madagaskar; Gazetim-panjakan' ny republika malagasy <http://www.mefb.gov.mg/>
Malawi; Malawi government gazette
Malediven
Maleisië; Warta kerajaan persekutuan (gazette)
Mali; Journal officiel
Malta; Malta government gazette
Marokko; Bulletin officiel
Marshall eilanden
Mauritanië; Journal officiel
Mauritius; Government gazette
Mexico; Diario oficial <http://dof.terra.com.mx>
Micronesië
Moldavië; Monitorul official <http://www.lex.md/moldlex/default.htm>
Monaco; Journal officiel <http://www.monaco.gouv.mc/>
Mongolië; Turiin medeelel
Montserrat
Mozambique; Boletim da republica
Myanmar; Pyihtaungsu hsoshelit thamata Myanmar naingngantaw pyantan

N

Namibië; Government gazette

Nauru

Nederland; Staatsblad/courant/ <http://www.overheid.nl>

Nederlandse Antillen

Nepal

Nicaragua; La gaceta, diario oficial

Nieuw-caledonië; La gaceta

Nieuw-zeeland; NZ Gazette http://www.dia.govt.nz/diawebsite.nsf/wpg_URL/Services-New-Zealand-Gazette-New-Zealand-Gazette-On-Line?OpenDocument&ExpandView

Niger; Journal officiel <http://www.ntipo.net/>

Nigeria; Official gazette

Niue

Noord-Korea

Noorwegen; Lovtidend <http://www.lovdato.no/ltavd1/index.html> en <http://www.lovdato.no/ltavd2/index.html>

O

Oeganda; Gazette

Oekraïne; Vidomosti verkhovnoi rady

Oezbekistan; Uzbekistan republikasi olii mazhlisining akkhorot nomasi

Oman; Al-jaridah al-rasmiyah

Oostenrijk; Bundesgesetzblatt <http://www.bgbl.at>

P

Pakistan; Gazette of Pakistan <http://www.pakistan.gov.pk/gazpak.jsp>

Palau

Panama; Gaceta oficial; organo del estado <http://www.legalinfo-panama.com/buscagacetass.htm>

Papua New Guinea; National gazette

Paraguay; Gaceta oficial <http://www2.paraguaygobierno.gov.py/gacetaoficial/preentaciongacetaoficial.html>

Peru; El Peruano <http://www.editoraperu.com.pe/>

Polen; Dziennik ustaw <http://www.abc.com.pl/index.html?serwis/publik.htm> en <http://www.prawo.lex.pl/>

Portugal; Diaro da Republica <http://www.dr.incm.pt/dr/> en <http://www.autarnet.pt>

Q

Qatar (Katar); Al-jaridah al-rasmiyah

R

Roemenië; Monitorul oficial <http://www.monitoruloficial.ro/>

Ruanda; Journal officiel

Rusland; Vedomoti federalnogo sobraniia rossiiskoi federatskii <http://www.rg.ru/org/official/index.html>

S

Saint Kitts & Nevis; Official gazette
Saint Lucia; Gazette <http://www.slugovprintery.com/>
Saint Vincent & Grenadines; Laws of Saint Vincent and the Grenadines
Samoa
San Marino; Bolettino ufficiale
Sao Tomé & Príncipe; Diário da republica <http://www.dr.incm.pt/drstp/>
Saoedi Arabië; Umm al-qora gazette
Senegal; Journal officiel
Seychellen; Official gazette
Siërra Leone; Sierra Leone gazette
Singapore; Government gazette <http://www.egazette.com.sg/egazette/welcome.asp>
Slovenië; Uradni list <http://objave.uradni-list.si/>
Slowakije; Zbierka zakonov
Soedan
Solomon Eilanden; Gazette
Somalië
Spanje; Boletin oficial <http://www.boe.es/g/es/>
Sri Lanka; Gazette http://origin.Sundayobserver.lk/2001/pix/gov_gazette.html
Suriname; Staatsblad
Swaziland; Government gazette
Syrië; Al-jarida al rasmiyya

T

Tadzjikistan
Taiwan; Official gazette <http://readopac.ncl.edu.tw/eindex.htm>
Tanzania; Gazeti la jamhuri ya muungano <http://www.tanzania.go.tz/government/>
Thailand; Gazette <http://library2.tu.ac.th/gazette/index.html>
Timor Oost
Togo; Journal officiel
Tokelau eilanden
Tonga
Trinidad & Tobago; Gazette
Tsjaad; Journal officiel <http://www.cefod.org/index.htm>
Tsjechië; Sbirka zakonu <http://www.sbirka.cz/>
Tunesië; Journal officiel de la République tunesienne
Turks- en Caicoseilanden
Turkije; Resmi gazete <http://www.rega.com.tr/>
Turkmenistan
Tuvalu

U

Uruguay; Diario oficial <http://www.impo.com.uy/pagprincipal.htm>

V

Vanuatu; Official gazette

Vaticaanstad; Acta Apostolicae Sedis Supplemento/Bollettino

Venezuela; Gaceta oficial <http://www.tsj.gov.ve/gaceta/gacetaoficial.asp>

Verenigde Arabische Emiraten

Verenigde Staten; Federal Register <http://www.gpoaccess.gov/fr/index.htm>

Verenigd Koninkrijk; Statutory instruments/Gazette <http://www.gazettes-online.co.uk/> en <http://www.hmso.gov.uk/stat.htm>

Vietnam; Cong bao

W

Wit-Rusland (Belarus); Vedomoti verkhovnogo soveta

Z

Zambia; Government gazette

Zimbabwe; Government gazette

Zuid Afrika; Gazette/Staatskoerant http://thor.sabinet.co.za/html/gaz_index.html

Zuid-Korea; Gazette <http://gwanbo.korea.go.kr/>

Zweden; Forfattningssamling <http://www.riksdagen.se/debatt/fts/index.asp>

Zwitserland; Recueil officiel/Amtliche Sammlung <http://www.admin.ch/ch/f/as/>

Internet site alle Nederlandse Ambassades en Consulaten in den vreemde:

<http://www.minbuza.nl>